

OHK - Geografija
III
B 21
GEOGR. OBZORNIK
/1987 3

91

49098800529,4

UNIVERZA V LJUBLJANI - FF

COBISS

4 geografski obzornik

leto 1987

letnik XXXIV

geografski obzornik

časopis za geografsko vzgojo in izobražbo

GEOGRAFSKI OBZORNIK, časopis za geografsko vzgojo in izobraževanje. Izhaja štirikrat letno.

Izdaja Zveza geografskih društev Slovenije,
Komisija za geografsko vzgojo in izobraževanje,
Ljubljana, Aškerčeva 12

Uredniški odbor: dr. Božo Kert, Marija Košak,
dr. Franci Lovrenčak, Cita Marjetič, mag.
Metka Špes, Maja Umek

Glavni in odgovorni urednik: mag. Slavko
Brinovec

Upravnik: Cita Marjetič. Lektor: Soča Švigelj

Cena posamezne številke: za člane ZGDS
1500 din, za študente 900 din, za nečlane in
ustanove 1800 din, za inozemstvo 2400 din

Plačujte na naslov: Zveza geografskih društev
Slovenije, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 12
Žiro račun: 50100-678-44109

Za vsebino člankov so odgovorni avtorji sami.

GO izhaja s finančno pomočjo Izobraževalne
skupnosti Slovenije

Tisk: Tiskarna Institut Golnik

GEOGRAFSKI OBZORNIK
leto 1987

YU ISSN 0016-7274
letnik XXXIV/4

KAZALO

Matjaž Kmecl: POZDRAV	3
EKSKURZIJE	
Nada Kovačič: EKSKURZIJA V PLANINSKO JAMO IN NA PLANINSKO POLJE	7
Saša Mislej: NARAVOSLOVNE DEJAVNOSTI	17
Zmaga Mulec: RAKOV ŠKOCJAN	20
Dušan Plut: ALI JE GEOGRAFIJA SPOSOBNA ODGOVORITI NA "IMPERIALIZEM" EKOLOGIJE?	27
POROČILO O 14. ZBOROVANJU SLOVENSКИH GEOGRAFOV V POSTOJNI	29
SKLEPI 14. ZBOROVANJA SLOVENSКИH GEOGRAFOV	33
ZAPIS O 14. ZBOROVANJU SLOVENSКИH GEOGRAFOV V POSTOJNI	35
SEZNAM UDELEŽENCEV	49

Spoštovane tovarišice in tovariši, kolegice in kolegi, slovenski geografi,

najbrž vsi delimo vsaj nekaj prazničnega občutja ob štiridesetletnici priključitve Primorske k Sloveniji in Jugoslaviji. 10. februarja 1947 je 21 držav v Parizu podpisalo mirovno pogodbo z Italijo, v noči s 15. na 16. september istega leta so bila uresničena ozemeljska določila te pogodbe – stoletni boj za svobodo slovenskih primorskih ljudi se je s tem končal, zaživel so v svobodni domovini. Mednarodna barantanja so vseeno precejšen del naših ljudi pustila "zunaj" in tako smo še kar naprej obsojeni na razkosanost; manjšo kot prej, pa vseeno. Izmislili smo si krilatico, da živimo v štirih družbenih sistemih – zahodnem, vzhodnem, nevtralnem in samoupravnosocialističnem. Navadili smo se že, da nas zgodovina rada tepe in tako smo tudi takšno realnost vzeli na znanje, toda sklenili smo zavestno živeti vsaj duhovno in kulturno enotno, skupno življenje – ne glede na državne meje. Pa še to ni marsikomu všeč, celo mnogoteremu našemu prijatelju v Jugoslaviji ne, kot smo že večkrat brali. Ti radi po svoje razumejo naše težave in odločitve in jih tudi po svoje, največkrat neljubeznivo komentirajo – postalo je že kar nekakšna sodobna jugoslovanska moda. Toda na to se seveda ne moremo ozirati, verjamemo v svoj prav in v pravičnost tega, kar delamo. Povrhu skupna kultura in večja pozornost do nje ne more ogroziti nikogar in ničesar, kvečjemu je prispevek k novi, človečnejši, boljši Evropi. Zato do nje nimamo samo pravičice, temveč kar dolžnost.

Zato ob tej obletnici nismo prirejali revanšističnih zborovanj, pa ne bi imeli malo osnove zanje; nismo pošiljali mladeničev packat po napisih in tablah na drugo stran meje, nismo tiskali brošur, ki bi hujskale k spreminjanju meje, nikogar nismo zmerjali, čeprav nam seveda niti približno ni vseeno, kako živijo naši Slovenci za mejo in kaj z njimi počnejo. Saj nam je vsem jasno, da je vsakršno spreminjanje meja v pohelsinški Evropi grožnja vsem nam in vsemu kontinentu in ta se potem lahko zelo naglo sesuje v nov uničevalni kaos, bržkone dokončen in planetaren, v civilizacijsko katastrofo. – Zato je štiridesetletnica novih, pravičnejših meja med Italijo in Jugoslavijo prej in bolj priložnost, da te meje še bolj odpravljamo in odpiramo, ne pa da praskamo po starih ranah in bolečinah, se gremo kolektivna pobalinstva in podpihovanja sovraštva, kot se je to godilo zadnje čase v Trstu.

Zdi se, da v nekaterih sosednih glavah kot meja med nami še zmeraj ostaja tisti znameniti temni gozd, ki ga pogosto najdemo na starih zemljevidih in ki se po Valvasorju več dnevov hoda širi globoko iz turških dežel do Koroške; ki je nevaren, ker so v njem razbojniki, Morlaki, martoloz, Turki in druga drhal – po starih predstavah je bil dokončna in nepreklicna meja med toplim, sončnim in prijaznim Sredozemljem in hladnim, zoprnim, nevljudnim, introvertiranim kontinentom. Do tega gozda se jim je zmeraj zdelo ozemlje samoumevno njihovo, ne glede na to, kdo tam živi in kaj hoče. – Resnici na ljubo je treba seveda reči, da so senilno in deželno misleči ljubljanski politiki že 1918. leta bili bolj ali manj sami krivi, da se je prejšnja jugoslovansko-italijanska meja zarinila tako globoko v sredo tega gozda. Ustrašili so se,

kot pri Koroški, kako bodo ves ta "velikanski svet" obvladali, ga nahranili. – Slovenska majhnost pač. Toda NOB je med drugo vojno pokazal, kakšna je resnična sila in volja primorskega človeka, pivških, notranjskih, kraševskih, vipavskih, tolminskih, brkinskih, cerkljanskih, briških in istrskih ljudi, kako so to energijo stari ljubljanski gospodje iz leta 1918 podcenjevali – pa tudi to, kako zelo so s svojim ravnanjem postavili na kocko skupno slovensko prihodnost, usodo. Pri zahodnem delu Slovenije je popravni izpit po drugi vojni vsaj deloma uspel – in to predvsem zaradi neomajne in široke volje ljudskih množic, kot bi rekel Kidrič, pri severnem žal ni. – In še postskriptum: rabili smo pol stoletja, da smo se med seboj prepričali, kar bi se povsod drugod zdelo normalno, o zgodovinski zaslužnosti pesnika in generala Maistra – da smo mu zdaj postavili dostojen spomenik; čeprav (saj smo res polni protislovij in čudnih ali kar čudaških tehtanj) se na primer njegovega slovesnega odprtja skorajda niso udeležili predstavniki naše skupne ljudske armade – po bogve kakšnem tehtanju. In vendar bi naše štajerske meje tekle najbrž kar kmalu nad Celjem, če ga takrat ne bi imeli, tega svojega generala in najvišjega jugoslovanskega vojaškega odlikovanca.

Zato sem rekel na začetku, da ga ni najbrž med nami človeka, ki ne bi zdajle čutil vsaj malo praznične slovesnosti, kajti vsi najbrž čutimo tudi prenekatero samokritično grenkobo. Kakorkoli je bila priključitev Primorske pred 40 leti v resnici eden naših največjih uspehov in dosežkov v novejši zgodovini.

Zdaj pa mi dovolite, da zaobrnem našo skupno pozornost nekoliko drugam. Že spotoma sem se moral hočešnočeš dotakniti nekaterih geografskih pojmov in pogledov. Saj ni naključje, da prav geografi vsa zadnja desetletja morda najbolj skrbno spremljate razvoj slovensko poseljenega sveta ne glede na državne meje – in tako v okvirih svoje stroke uresničujete idejo o enotnem in skupnem slovenskem kulturnem prostoru, naj gre za Koroško, Primorsko, Benečijo, Porabje ali Trst, ali pa tostranske dežele. Saj so bila tudi nekatera temeljna dejanja našega narodnega preroda sto, stopetdeset in več let nazaj nujno geografske narave. Ko so se začele evropske narodne skupnosti prerajati, urejati in združevati po novi logiki in so za to sprejele merilo istega jezika na dovolj strnjenem ozemlju, so se naglo uveljavile in razvile tako imenovane nacionalne vede. Narodi so se morali definirati s svojo kulturo, z jezikom, morali so se prešteti. Znameniti program zedinjene Slovenije je zato pospremil enako znameniti Kozlerjev zemljevid, prišel je Kocen, prišli so drugi zemljepisci, ki so se zdeli za slovensko osamosvojitvev tako rekoč krvavo potrebni: ne samo za eventualno slovensko šolo, ki je pravzaprav nišmo dobili niti do 1918. Skupaj z jezikoslovci in zgodovinarji so bili nekakšna avantgarda, operativni ešalon samoprešetja. Tako so se prav te vede tudi uveljavile kot humanistično jedro vseh šolskih programov. Privzgajale so samozavest in zavest o naši samobitnosti, drugačnosti, samostojnosti in navsezadnje tudi časti, znanje o nas samih kdo smo in kaj smo, pa tudi o drugih. Vse te stroke so se v našem stoletju razcvetele in razvile po evropskih merilih in v evropskih razsežnostih. Vse naše novejše zgodovinsko dogajanje dokazuje, da so svoje delo opravile dobro – tudi v izobraževalnem sistemu.

Toda v nekakšni reformistični histeriji so jih potem prav naše generacije postavile v kot, jih oskubile, degradirale, mogoče še najbolj prav geografijo. Enostavno pozabili smo, koliko znanj in raziskovanj se v tej vedi zbira za našo sprotno vsakdanjo rabo in odločanje, za načrtovanje in preverjanje. Ali, da se cela vrsta specialnih geografij združuje s politiko, gospodarstvom, socialnimi dejavnostmi, ekologijo, samozaščito. Da se prav tu srečujemo z vprašanji, ki jih ne bo nihče drug reševal namesto nas, ker so čisto naša – in je sploh bolje, da jih kdo drug ne rešuje in raziskuje – so pa življenjskega pomena za naš razvoj in preživetje. Kakor smo se svojčas s svojimi geografi preštevali, tako se moramo z njimi še zmeraj in spet znova, čeprav drugače, bolj subtilno, razlikovalno. Tako moramo v postopnem preoblikovanju šolskega sistema in šolskih programov, kot se jih počasi in razumno previdno ter pretehtano prav zdaj lotevamo, biti še dodatno pozorni tudi do tega starega izobraževalnega jedra, torej tudi do geografije.

V našem času, ko teče huda, čeprav malo vidna in z različnimi aferami prekrita vojna za prenovu in modernizacijo družbe – zoper najrazličnejše konzervativizme, so strateška opredeljevanja, ki se znajo izogniti banalnemu gospodinskemu pragmatizmu, izjemno pomembna. Njihovo smer so zelo jasno in nedvoumno začrtale kongresne listine ZK in tisto, kar je naš poglavitni problem, je, da ostanemo v njihovi orbiti. To pa pomeni tudi angažiranje sistematične družbene podpore vsakršni inovativni, raziskovalni, intelektualni dejavnosti. Pa ne le na posamičnih, protežiranih sektorjih, temveč frontalno. Ta trenutek sicer teče predvsem polemičen dialog okrog kulture in njenega položaja, toda to je samo metafora za dialog o vlogi in pomenu vseh družbenih dejavnosti kot temeljnih funkcij razvoja. Tako je bilo sklenjeno tudi na obeh kongresih ZK in zdaj je treba glasno povedati, da je odstopanje od takšne usmeritve najbolj nevaren revizionizem – ideološki in razvojni. Geografija kot veda deli usodo vsega tega obsežnega nematerialnega, pa za sleherno družbo življenjsko pomembnega, najustvarjalnejšega področja.

Tako praznujemo štiridesetletnico priključitve Primorske k Sloveniji in Jugoslaviji kot praznik, ki nas navdaja z veseljem in samozavestjo, obenem pa tudi kot priložnost za lasten kritični premislek svojega dela, svojih odločitev, tehtanja, kaj bomo zapustili prihodnjim rodovom. Naj je to ura samospraševanja, ne samo proslavljanja. Približno tako, kot ste zasnovali svoje letošnje zborovanje, ko ste ob nekoliko slovesnejši začetni intonaciji namenili strniti vse svoje znanje, vse človeške in strokovne energije za raziskavo in preiskavo Notranjske, dežele velikega gozda, čudovitega in skrivnostnega sveta, ki buri človeško domišljijo s svojimi zemeljskimi pojavi že od pamtiveka, kjer zato pomalem in z vso odtehtanostjo snujemo naravni park, kjer so največje kraške znamenitosti, kjer živi samosvoje ljudstvo, ki živi prav tako svojevrstno sedanjost, kot je živelo pisano in raznovrstno zgodovino. Zbornik z vašega letošnjega, 14. zborovanja je izjemno temeljito strokovno delo, ki mora biti v veselje, ponos in korist ljudem vseh štirih občin na tem ozemlju in vseh nas. Prepričan sem, da bo "živi" del zborovanja še bolj zanimiv in plodovit. To vam želim od srca! Prepričan sem, da ne rečem preveč, če se

izjemoma malo razširim in rečem: želim vam to tudi v imenu vse slovenske
- in jugoslovanske družbe, njene sreče in prihodnosti!

dr Matjaž Kmecl

ekskurzije

UDK 911.2:371.3(497.12 "Planinsko polje")

EKSKURZIJA V PLANINSKO JAMO IN NA PLANINSKO POLJE

Nada Kovačič *

Uvod

Osnovna šola že nekaj časa izvaja prenovno vzgojnoizobraževalnega dela. Na tem področju je prišlo do vidnejših vsebinskih sprememb. Tudi pri pouku geografije se oblikujejo novi načini, ki imajo namen aktivirati učence. Pri tem ima ekskurzija določene prednosti, ker nudi možnosti neposrednega opazovanja in sklepanja o tistih področjih, ki so za učenca težje dosegljiva.

Pričujoči prispevek ima namen prikazati eno izmed možnosti izvedbe ekskurzije na Planinsko polje. Ekskurzija je namenjena učencem osmih razredov.

Organizacija ekskurzije

Ekskurzija je poldnevna in jo lahko izpeljemo kot naravoslovni dan. Ker ima to področje razen naravnih še druge zanimivosti, na primer zgodovinske, literarne, glasbene, lahko prispevajo svoje deleže k ekskurziji tudi druga predmetna področja.

Učence peljemo približno 500 metrov v notrajnost jame, do sotočja Pivke in Raka. Za vodstvo v jamo naprosimo Institut za raziskovanje krasi v Postojni. Ker v jami ni razsvetljave, je dobro, da so učenci opremljeni s svetilkami. Za razlago pri vodnem zajetju v Malnih se predhodno dogovorimo s Komunalnim podjetjem v Postojni.

Priprava ekskurzije

Prvo znanje o krasi dobijo učenci že v 4. in 5. razredu. Tu spoznajo osnovne značilnosti krasi in kraških pojavov ter obišejo Postojnsko jamo, Petelinjsko in Cerkniško jezero. Poleg tega imajo učenci tudi lastne izkušnje o krasi iz vsakodnevnega življenja. Tako prinesejo v osmi razred nekaj predznanja o

* pr. geog., Osnovna šola Bratov Vodopivec, 66257 Pivka, glej izvleček na koncu Obzornika

krasu in njegovih pojavih, ki ga na ekskurziji še dopolnjujemo in poglobljamo.

Učence pripravimo na ekskurzijo tako, da jim najprej razdelimo naloge za domače delo (v prilogi). Učenci se odločajo za naloge po svojih interesih in sposobnostih. Opozorimo jih, da bodo originale objektov, ki so navedeni v nalogah, videli v naravi. Na ta način želimo pri učencih doseči motivacijo za delo. Dan pred odhodom na ekskurzijo pregledamo opravljene naloge in jih po potrebi še dopolnjujemo.

Izvedba ekskurzije

Ekskurzija poteka tako, da pelje učitelj učence najprej k ogledu Planinske jame in Málnov, od tam pa k razgledni točki, s katere je vidno Planinsko polje (postajališče ob stari cesti Postojna-Ljubljana). Na oglednih točkah jim vsakokrat razdeli delovne naloge (priloga). Učenci rešujejo naloge v skupinah. Pri tem jih vodi učitelj in jim po potrebi daje dodatna pojasnila.

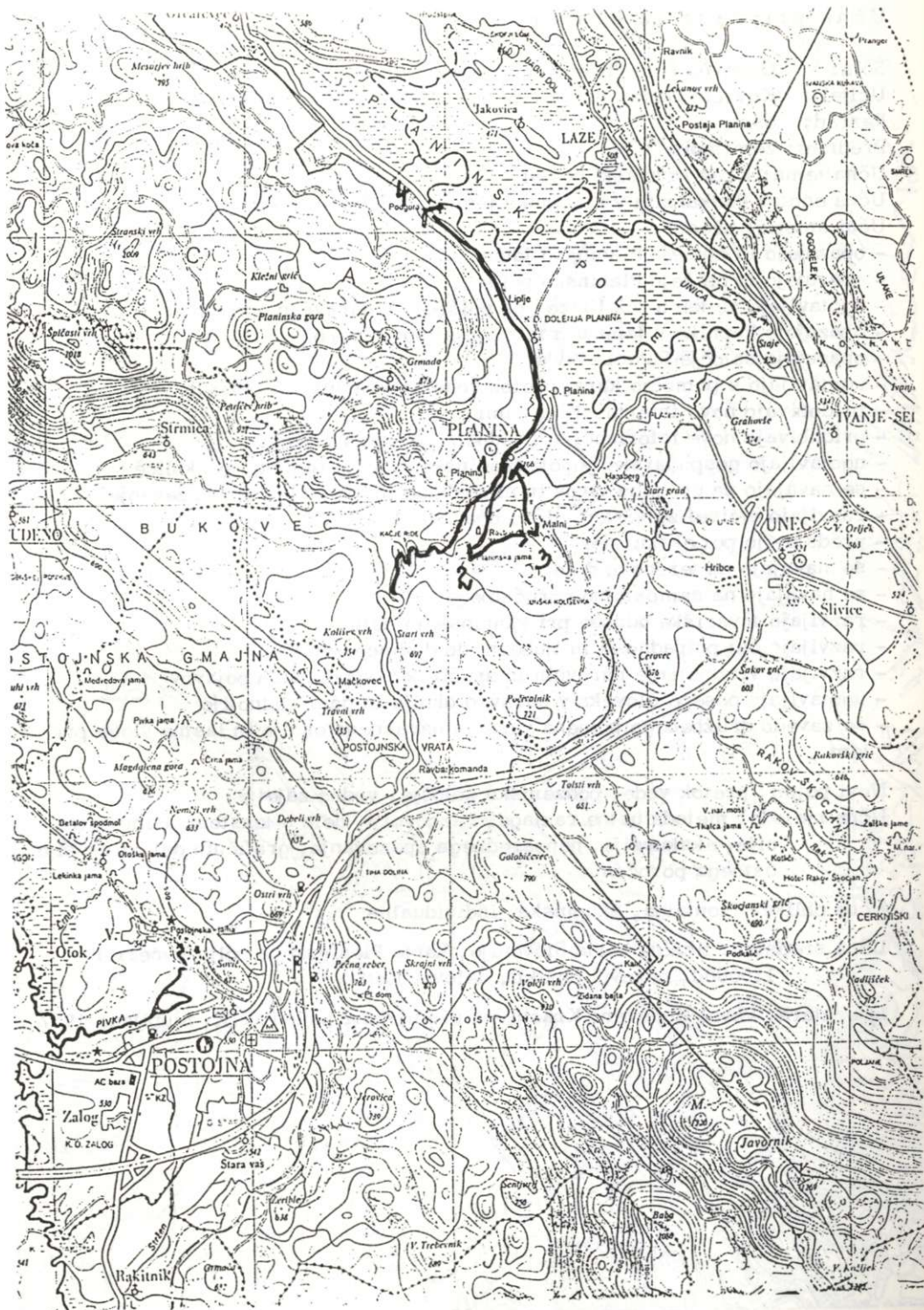
Po vrnitvi v šolo pregledamo rezultate dela in se pogovorimo o morebitnem poglobljanju vsebin.

V preteklosti smo v ekskurzijo vključevali tudi obisk požiralnikov v Podstelah. Opravili smo jo kot celodnevno, z manjšo skupino učencev (športni dan, krožek). V tem primeru sta bila izhodišče in zaključek ekskurzije na železniški postaji v Planini. Vso ekskurzijo smo opravljali peš.

Zaključek

Vsaka načrtno pripravljena in izvajana ekskurzija ima svoje vzgojno-izobraževalne rezultate. Praksa je pri izvajanju opisane ekskurzije pokazala, da so učenci zlasti:

- oblikovali verno predstavo o naravnih pojavih,
- doživljali globlje in intenzivneje,
- imeli možnost aktivirati svoje sposobnosti,
- pridobivali sposobnosti za samostojno delo,
- razvijali osnovne navade organiziranega dela.

Učna priprava za ekskurzijo

Šola: Osnovna šola "Bratov Vodopivec" Pivka

Učitelj: Kovačič Nada

Razred: osmi

Predmet: zemljepis

Učna tema: Kras in kraški pojavi

Učna enota: Ekskurzija v Planinsko jamo in na Planinsko polje

Učni smotri: učenci

- opazujejo in opišejo Planinsko jamo
- opazujejo in opišejo Planinsko polje
- ugotavljajo po karti tok Unice, ga poiščejo v naravi in opišejo
- opazujejo kapnike v jami in razložijo njihovo tvorbo
- opazujejo sotočje Raka in Pivke
- ugotavljajo s pomočjo karte pretok vode na krasu in ga opišejo
- pridobivajo nove informacije o jami
- pridobivajo nove informacije o vodnem zajetju v Malnih
- ugotavljajo gospodarske pogoje Planinskega polja in njegove okolice
- se navajajo na uporabo virov in na dodatno individualno izobraževanje
- razvijajo smisel za sistematično opazovanje
- predstavijo pot ekskurzije
- se navajajo na terensko delo
- se navajajo na samostojno poročanje
- razvijajo tovariške odnose pri skupinskem delu
- razvijajo čut pripadnosti in ljubezni do domače zemlje
- razvijajo vrednotenje naravnih in družbenogospodarskih pojavov
- ugotavljajo posege človeka v naravno okolje in ga ovrednotijo
- se zavedo družbenega pomena varstva naravnega okolja in lastne vloge pri tem

Novi pojmi: pretok vode, podzemsko sotočje, vodno zajetje

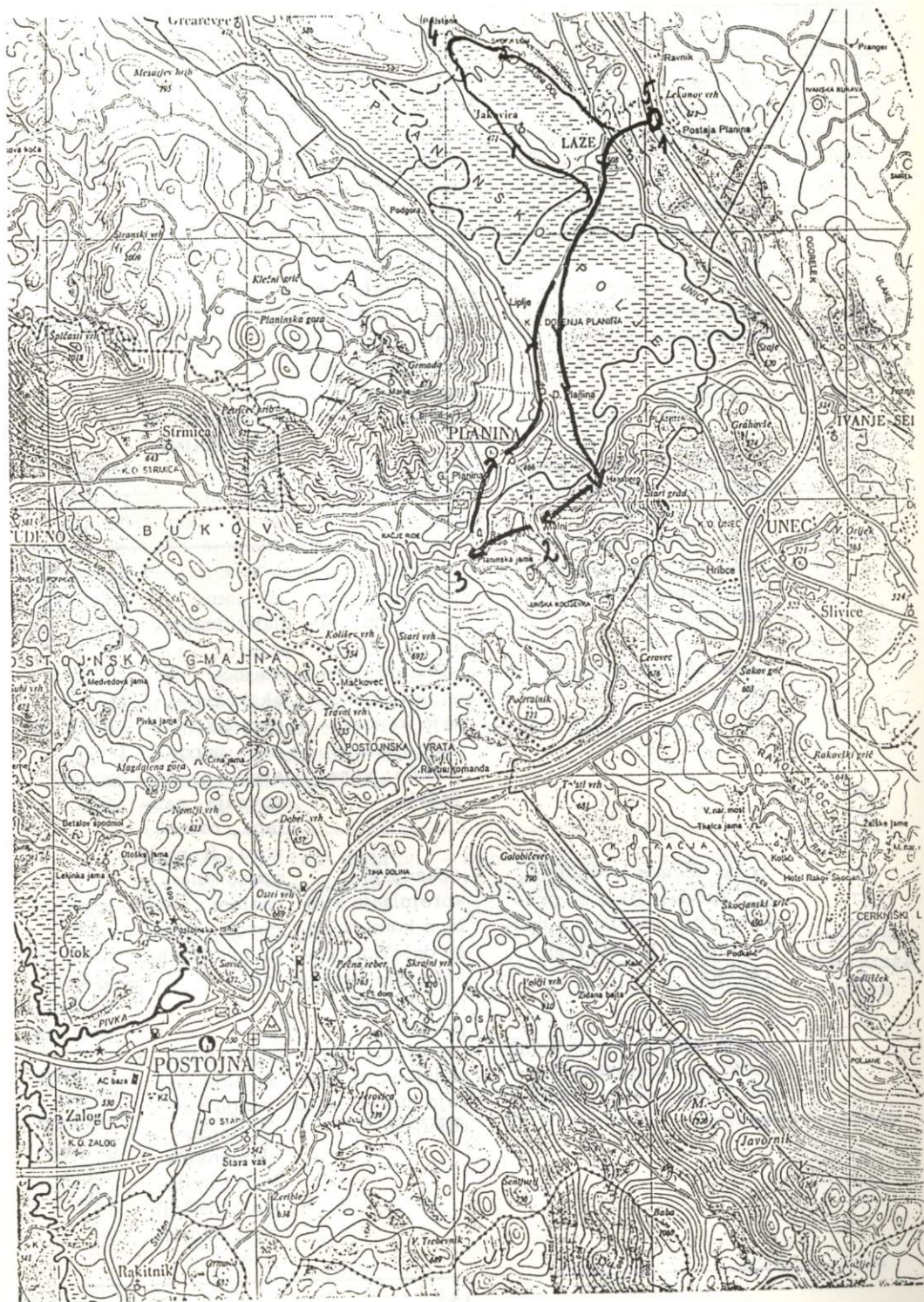
Učne metode: metoda ustne razlage, razgovora, dela s tekstom, demonstracije, ekskurzije, neposrednega opazovanja, grafičnih del, diskusije, ustnega poročanja

Učne oblike: frontalna, skupinska, individualna

Učna sredstva: fizična karta Slovenije, karta Planinskega polja v merilu

1:50000, naravni objekti, delovni listi

Literatura: Pavel Kunaver: Kraški svet in njegovi pojavi, MK, Ljubljana 1957

Etapa	Učna strategija	Metode in oblike	Viri znanja	
U v a j a n j e	čitelj	Učenci		
	- se pogovori z učenci o programu ekskurzije: predlaga prostor, čas in način izvajanja - opozori jih na predhodno poznavanje nekaterih značilnosti prostora ekskurzije - izroči učencem naloge in jih zaposli s pripravami na ekskurzijo	- sprejmejo informacijo - se razvrstijo v skupine - postavljajo vprašanja, dajejo predloge in pobude - si razdelijo delo glede na lastne interese in se oskrbijo z viri - doma rešujejo naloge	- razgovor; frontalna - izkušnje učencev, predznanje - naloge za domače delo	
	- z učenci pregleda opravljeno delo in da dodatna tehnična navodila	- poročajo o opravljenih nalogah	delo s tekstom, individualna poročanje frontalna	ustna priprava učenca
O s v a j a n j e	- pred vstopom v Planinsko jamo zaposli učence z nalogami - pelje učence k ogledu jame - pelje učence k Malnom, jim razdeli liste z vprašanji, jih spodbuja k opazovanju in poslušanju razlage - pelje učence k razgledni točki na Planinskem polju in jih zaposli z nalogami	- si razdelijo naloge in preberejo navodila - si ogledujejo jamo: opazujejo in poslušajo razlago vodiča; vprašujejo - opazujejo, spremljajo razlago komunalnega delavca, postavljajo vprašanja, beležijo podatke - se razvrstijo v skupine, si izberejo naloge in jih rešujejo	- delo s tekstom, individualna, - metoda ekskurzije, demonstracije, neposrednega opazovanja, razgovora; frontalna opazovanje, razlaga, razgovor, metoda grafičnih del - neposredno opazovanje, razgovor, razlaga, demonstracija, metoda grafičnih del; skupinska	- naloge za terensko delo - naravni objekt Planinske jame, razlaga vodiča - naravna objekta (izvir, vodno zajetje) razlaga delavca - naravni objekt Planinskega polja, karta, naloge

Etapa	Učna strategija		Metode in oblike	Viri znanja
	Učitelj	Učenci		
poročanje	- po vrnitvi z ekskurzije se pogovori z učenci o poteku in rezultatih dela, sproti dopolnjuje poročilo učencev s svojo razlago	- primerjajo svoje ugotovitve in sklepe o njih - poročajo o opravljenih nalogah - spremljajo dodatne dopolnitve k svojim zapažanjem	poročanje, razgovor, razlaga; frontalna	zbrani podatki učencev, karta področja
	- z učenci opravi sintezo poročil	- vrišejo v karto pot ekskurzije in označijo točke ogledov	diskusija, demonstracija, metoda grafičnih del;	zapažanja učencev na ekskurziji, karta področja
	- strne poročila učencev v krajši zapis	- oblikujejo oporne točke in jih zapisejo v zvezke;	frontalna	
Plenarno	1. Opiši podzemski tok Pivke in Raka. 2. Opiši Planinsko polje; a) dno polja, robove, b) tok Unice, c) lego naselij. 3. Kaj veš o pomenu izvira v Malnih? 4. Gospodarske možnosti Planinskega polja: a) pogoji za živinorejo in poljedelstvo, b) možnosti za razvoj turizma - Planinska jama, ribolov v Unici, c) gozdarstvo - okoliške planote, d) izraba vodne sile Unice, e) pomen prometa.			
Domače delo	- predlaga učencem dodatno izpopolnjevanje znanja	- sprejmejo izbrane zadolžitve	razgovor; frontalna	
	- posreduje učencem vire - napoti učence v knjižnico	- doma dodatno prebirajo navedeno ali izbrano literaturo in se v interesni dejavnosti o tem pogovarjajo	delo s tekstom, razgovor; individualna	poljubna literatura o krasu

Naloge za domače delo

Navodilo: šel boš na ekskurzijo v Planinsko jamo in na Planinsko polje. Videl boš mnoge nove in nenavadne stvari. Da bi jih boljše razumel, se pripravi za ogled.

1. Ponovi vse, kar veš o krasu in kraških pojavih. O tem si se učil v 4. in 5. razredu.
2. Poišči na karti Postojnsko jamo. Katera reka teče v jamo?
3. Poišči Planinsko jamo. Katera reka priteče iz te jame?
4. Poišči na karti dolino Rakovega Škocjana. Po njej teče rečica Rak. Ali veš, od kod dobiva ta kratka reka vodo? V katero jamo odtekajo njene vode? Ugotovi s pomočjo karte! Kje ta voda priteče zopet na dan?
5. Kaj misliš, kaj se zgodi z vodama Pivke in Raka pod zemljo? Na ekskurziji boš lahko opazoval ta pojav.
6. Preberi v knjigi Pavla Kunaverja "Kraški svet in njegovi pojavi" 2. in 3. odstavek na str. 132, zadnja dva odstavka na str. 134 in prva dva odstavka na str. 135 ter reši naslednje naloge:
Kolikšno moč ima voda v Planinski jami?
Kakšne so stene podzemske vodne jame; katero delovanje jih je izoblikovalo?
Koliko kapnikov je v vodnih jamah?
Kakšni so navadno kapniki v vodnih jamah; zakaj?
Kaj otežkoča tvorbo kapnikov v vodnih jamah?
Kako stare so vodne jame?
7. Uporabljalj karto Planinskega polja in reši naslednje naloge:
Poišči reko Unico! Ugotovi:
Od kod priteče Unica?
Kako teče Unica po polju?
Kaj se zgodi z reko, ko zadene ob severni rob polja?
Kakšnemu pojavu je izpostavljeno dno polja (glej kartografski znak na dnu polja)?
Poišči naselja Planinskega polja. Ugotovi, kje stojijo.
8. Preberi v isti knjigi tekst o kraških poljih, str. 64-66 in reši naslednje naloge:
Opiši Planinsko polje: podoba kotline-kadunje, dno polja.
Opiši Unico: njen izvir, tok, požiralnike.
Označi lego naselij.
9. Poišči na robu polja izvire z imenom "Malni". Kaj misliš, zakaj ima ta izvir takšno ime? Ali si že slišal, kakšen pomen ima ta izvir za oskrbo s pitno vodo? Povprašaj o tem starejše.
10. Ugotovi s pomočjo karte Slovenije, katere kraške planote obdajajo polje na V, Z, J. S. S čim je ta svet zaraščen? Kakšne ugodnosti nudi človeku za njegovo preživetje?
11. Razmisli, kako lahko izkorišča človek naravne pogoje na Planinskem polju, in sicer:
- vodo,
- pašnike,

- okoliške gozdove,
- naravne redkosti, lepote,
- reko Unico.

Naloge za terensko delo

Planinska jama

Navodilo: vstopil boš v podzemski kraški svet. Prosim, da se umiriš in zresniš. Stopaj previdno, bodi pazljiv do sošolcev. Pred vstopom v jamo preberi priložena vprašanja. V jami natančno opazuj, pazljivo poslušaj razlago vodiča in si čim več zapomni. Želim ti, da bi se med ogledom jame dobro počutil in se ob tem čim več naučil.

1. Kakšen je vhod v Planinsko jamo?
2. Kakšna je Unica ob izhodu iz jame?
3. Kako izrablja človek vodno moč reke takoj ob njenem izstopu iz podzemeljskega sveta?
4. Opazuj stene v jami. Kakšne so? Koliko je kapnikov v jami? Kakšni so?
5. Oglej si sotočje Pivke in Raka. Spomni se, od kod pritečejo te vode.

Vodni izvir v Malnih

Navodilo: oglej si vodni izvir Malni in vodno zajetje. Poslušaj razlago uslužbenca. Po potrebi postavljalj vprašanja. V pomoč so ti priložena vprašanja. Zapiši podatke.

1. Kdaj je bilo postavljeno zajetje vode v Malnih?
2. Katero področje oskrbuje vodovod?
3. Kako močan je pretok vode v izviru?
4. Ali ima izvir vedno enako vodo?
5. Ali bi lahko vodovodno omrežje še povečali?
6. Kdo so največji porabniki vode?
7. Drugo

Planinsko polje

Navodilo: razglej se po terenu, uporabljalj karto Planinskega polja in reši naslednje naloge:

1. Orientiraj karto.
2. Poišči vidnejše točke v naravi: večje vzpetine, cerkve, naselja, drugo. Ugotovi s pomočjo karte njihova imena.
3. Opazuj Planinsko polje. Opiši:
 - dno polja,
 - njegove robove.
4. Spremljalj tok Unice po Planinskem polju. Skušaj ugotoviti, kje so njeni požiralniki.
5. Kam odteka Unica? Kje pride ta voda zopet na dan?
6. Ugotovi:
 - kateri del polja je najbolj poplavljen,

- kje so poplave manj pogoste.
- 7. Kako se je človek prilagodil poplavam? Kje je zgradil naselja? Kje si je uredil polja?
- 8. Kje potekajo komunikacije (ceste, železnica)? Zakaj? Kako je zgrajena cesta od Planine proti Haasbergu?

NARAVOSLOVNE DEJAVNOSTI

Saša Mislej *

Vsebine naravoslovnih dejavnosti, ki jih izvajamo na šoli, so usklajene s programom UNESCO.

Na naravoslovnih dneh učenci prvih letnikov proučujejo domače okolje in njegove elemente: zrak, vodo, prst, rastje ... V drugem letniku učenci znanje nadgrajujejo, probleme kraške pokrajine analizirajo. Prpučujejo izrabo tal - problem pomanjkanja prsti, problem oskrbe z vodo, onesnaženost okolja, problem depopulacije ...

Programi so zastavljeni interdisciplinarno. Pripravijo jih učitelji geografije, kemije, biologije, fizike, obrambe in zaščite, OTP.

Pred dvema letoma smo ponovno uvedli v program naravoslovnih dejavnosti ekskurzije (npr. dvodnevna ekskurzija čez Vršič za učence tretjih letnikov). Oblike in metode dela so različne, prilagojene smotrom. Terensko delo in neposredno opazovanje sta sestavni del vsakega naravoslovnega dne.

Naravoslovni dan: Naravno geografske značilnosti
kraške pokrajine

Namen

Prvič se učenci srečajo z izrazom kras že v tretjem razredu osnovne šole. V naslednjih letih svoje znanje o krasu širijo in poglobljajo. Namen naravoslovnega dne, namenjen učencem vseh prvih letnikov, je spoznavanje in proučevanje tistih pojavov v kraški pokrajini, o katerih še niso slišali.

Smotri

Učenci:

- še s pomočjo kompasa in karte orientirajo v pokrajini;
- spoznajo oblike kraškega površja (udorna vrtača-koliševka, kraška planota, kraško polje);
- spoznajo hidrografijo kraškega polja: tok reke ponikalnice, njene izvire, ponore in estavele;

* dipl. geog., Srednja tehniška in naravoslovna šola, 67000 Postojna, Cesta v Staro vas 2, glej izvleček na koncu Obzornika

- ugotovijo lastnosti prsti (z določanjem karbonatov in reakcije prsti - pH);
- spoznavajo vegetacijo pokrajine;
- spoznajo pojav toplotne in vegetacijske inverzije;
- spoznajo, da so naravni elementi v medsebojnem prepletanju in součinkovanju in ugotovijo zveze med njimi.

Izvedba naravoslovnega dne

Program je sestavljen tako, da obsega delo na terenu in delo v razredu. Realiziramo ga v dveh dneh s pomočjo dijakov tretjega ali četrtega letnika naravoslovno-matematične usmeritve.

V pokrajini izberemo tri različne reliefne enote in učence razdelimo v tri skupine. Vsaka skupina proučuje svoje območje in rešuje enake ali zelo podobne naloge.

Prva skupina spoznava udorno vrtačo in nato nadaljuje pot peš do Planinske jame in naselja Planina.

Druga skupina proučuje Planinsko goro, ki ima značaj kraške planote.

Tretja skupina prečka Planinsko polje.

Na terensko delo se učenci pripravijo že v razredu. Seznanimo jih z namenom naravoslovnega dne, vsebino opazovanja in načinom dela.

Terensko delo

Naloge na terenu:

- Opazuj reliefno obliko in ugotovi, kako je nastala!
- Nariši skico opazovanega področja v ustreznem merilu!
- Določi na karti smer profila! (Izberi čim bolj karakteristično smer profila).
- Izmeri temperaturo na treh točkah v različni nadmorskih višini 2 m od tal! (Izberi markantne točke in jih na karti označi).
- Na poti naberi vzorce kameninske osnove in vzorce prsti! (na karti označi lokacijo vzorcev).
- Ob usekih (pripravljeno mesto za opazovanje) izmeri debelino profila in posameznih horizontov prsti!
- Opazuj vegetacijo in v skico vriši tip rastja!

Naloge si učenci v skupini med seboj razdelijo in po opravljenem delu izmenjajo ugotovitve.

Delo v razredu nadaljujejo drugi dan s kratko predstavitvijo spoznanj in ugotovitev vseh treh skupin. Nato učence seznanimo z metodami grafičnega prikazovanja: spoznajo način risanja profilov in diagramov.

Na osnovi zbranih podatkov na terenu in na osnovi karte opravijo naloge. Naloge so:

- Nariši profil reliefne enote na osnovi karte!
- V profil vpiše tip rastja in skico opremi z naslovom in legendo!
- Nariši profil prsti na milimetrskem papirju v merilu 1:10. Označi horizont!
- Ugotovi reakcijo prsti na vzorcih iz različnih predelov (kislota prst pH 1-7, bazična prst pH 7-14, nevtralna prst pH 7)!
- Določi karbonatnost kamenine (apnenec, dolomit)!
- Nariši diagram temperature glede na nadmorsko višino in primerjaj potek temperature ostalih dveh skupin!

Na osnovi terenskega dela, zbranih podatkov, diagramov in skic izdelajo skupno poročilo o oblikovanosti reliefnih enot in medsebojnem vplivu in prepletanju naravnih elementov pokrajine.

Poudarijo zlasti vpliv kameninske osnove na relief (apnenec in dolomit - kras), vpliv kameninske osnove in reliefa na vodne razmere in prst in vpliv reliefa, vodnih razmer in prsti na rastje.

Materialni pogoji dela:

Karta v merilu 1:5000, kompas, termometer, merilni trak, lopata, vrečka za vzorce prsti, destilirana voda, posodica, reagentni papir, solna kislina, svinčnik, flomastri, milimetrski papir in zvezek.

Opomba:

Naravoslovni dan lahko izvedemo zgodaj jeseni ali pozno spomladi, ko Plavinsko polje ni poplavljen.

RAKOV ŠKOCJAN
Primer ekskurzije s terenskim delom

Zmaga Mulec^{*}

Uvod

Po letnem programu šole so ekskurzije prirejane razvojni stopnji učencev.

Z ekskurzijo v Rakov Škocjan, enega najlepših naravnih kraških lepot naše okolice, učenci pridobe nova geografska spoznanja in dopolnijo znanje o krašu in nenehni spremenljivosti kraške pokrajine.

Zavedamo se, da je organizacija ekskurzije strokovno in metodično zahtevno delo, saj poleg geografskega dela vključuje tudi druga predmetna področja (biologijo, kemijo, fiziko, zgodovino itd.). Ob tem pa je pri organizaciji ekskurzije najtežje to, da imamo veliko število oddelkov (6 do 7 paralelek) in je izvedba v enem dnevu nemogoča. Prav tako pa moramo poskrbeti za varnost otrok, saj narava, zlasti kraška, skriva veliko lepot, pa tudi pasti.

Ekskurzija v Rakov Škocjan je poldnevna. Iz Postojne pripeljemo učence z avtobusom, kjer sledi ogled in terensko delo.

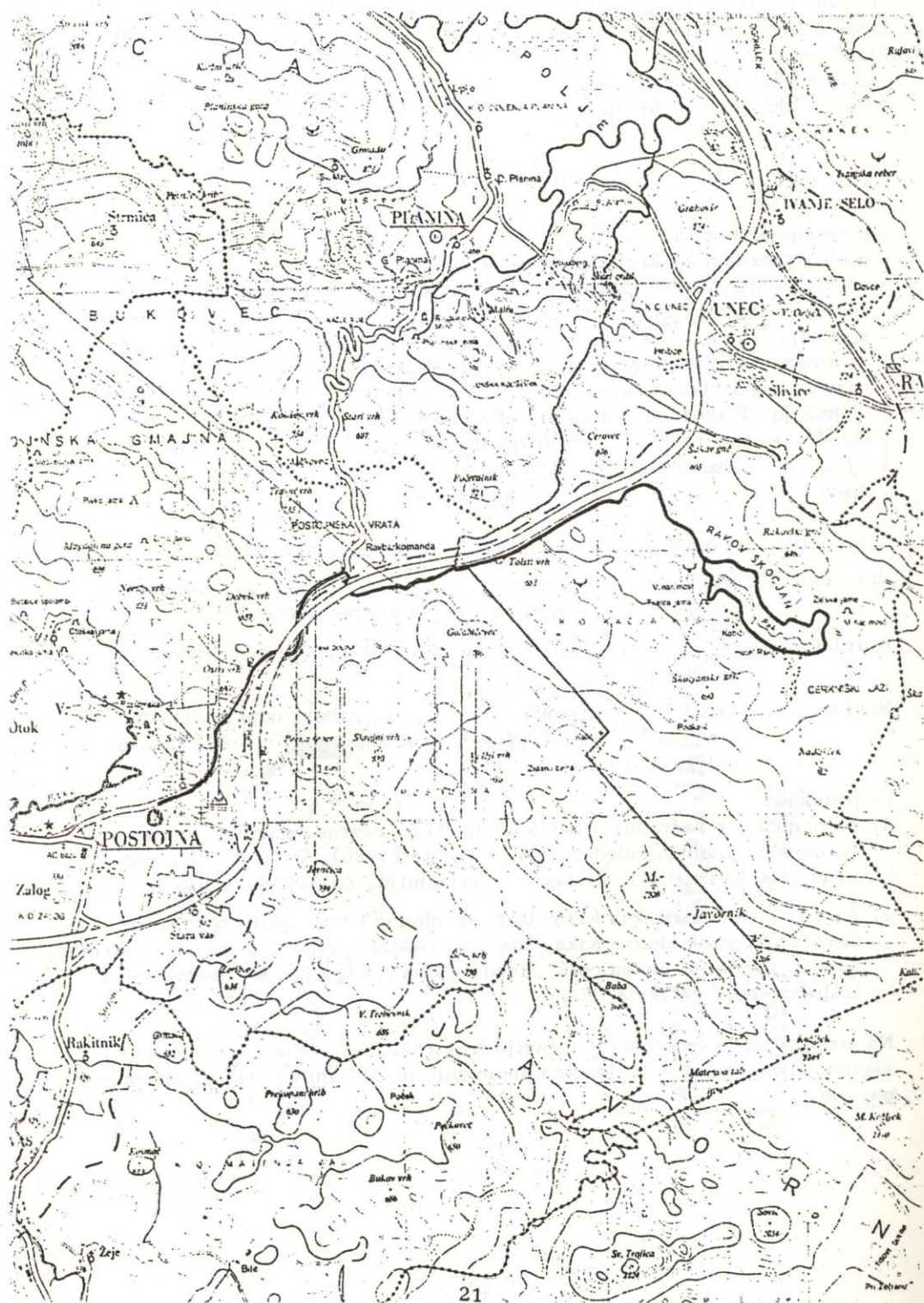
Za strokovno pomoč smo se obrnili na znanstvene delavce SAZU - Inštituta za raziskavo kraša v Postojni (dr. Habiča, mag. Šuštaršiča).

Nova spoznanja gradijo učenci na predhodnem poznavanju lastnosti kraša (3. in 4. razred).

Priprava za ekskurzijo in terensko delo

Učence najprej seznanim z namenom ekskurzije v Rakov Škocjan, naravnimi kraškimi lepotami, ki si jih bomo ogledali (Veliki naravni most, Mali naravni most, Tkalca jama itd.) in nalogami, ki jih bodo reševali. Da bi bili učenci za ekskurzijo motivirani, predstavim podroben program dela na terenu (eksperimentiranje s solno kislino, zbiranje plodov, listov itd.) in jih opozorim na nevarnost pri delu. Učenci pred ekskurzijo (domača naloga) zbirajo

^{*} pred. učit. geog., 66230 Postojna, Log 26

slikovno-propagandni material, brošure, podatke o Krasu nasploh, kar jim kasneje služi za urejanje zapisov. Dogovorimo se o pripomočkih in materialu, ki ga bomo potrebovali pri uresničevanju programa naše ekskurzije. Po ekskurziji učenci uredijo materiale, zapise in poročajo o rezultatih dela, nakar pridobljeno znanje preverimo z miselnim vzorcem.

Rakov Škocjan - muzej kraških pojavov

Učno-vzgojni smotri:

- učenci spoznajo konkretni geografski prostor;
- razvijajo sposobnost opazovanja, primerjanja naravnih kraških pojavov;
- razvijajo sposobnost orientacije v pokrajini ob uporabi karte in kompasa;
- spoznajo razvoj posameznih kraških oblik in procesov, njihovo medsebojno povezanost ter tako dograjujejo znanje o krasu;
- razvijajo sposobnosti samostojnega dela in geografskega izobraževanja;
- prikažejo naravne danosti za potrebe SLO in DS;
- opišejo gospodarski pomen pokrajinske enote;
- ugotavljajo posege človeka v naravno okolje in ga ovrednotijo;
- opazujejo pojave, ki nam o pokrajini največ povedo.

Učna oblika: frontalna, delo v skupinah, dvojicah, individualna.

Učna metoda: razgovor, delo s tekstom, razlaga, opazovanje, demonstracija, pojasnjevanje, eksperiment, ustno poročanje.

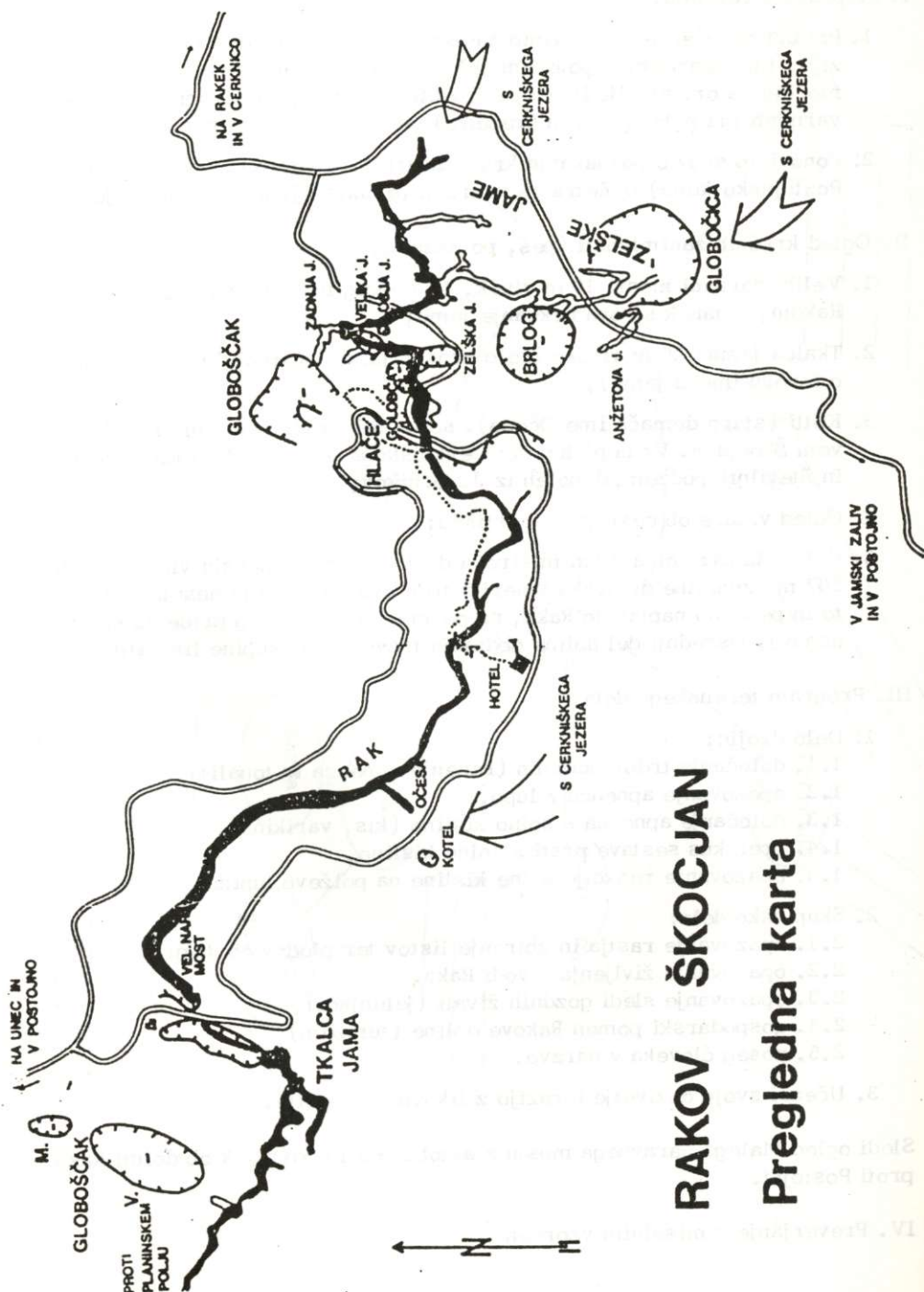
Korelacija: SD (4.r.), SN (5.r.), biologija (6.r.), kemija, zgodovina, zemljepis

Novi pojmi: kraška dolina, ponikalnica, izvor, ponor, udor, soteska, brezno, kraška jama, podzemni rečni tok, vrtača, kraško polje, udorna jama.

Pripomočki:

1. Za pripravo v razredu: učbenik SN in SD 5. razred, slikovno gradivo (prospekti, stenski koledarji itd.), Pionir (1986), Vseved, Pavlovec: Kras (zbirka Pelikan), Življenje v podzemlju, Zakladi Slovenije
2. Za terensko delo: karta (1:50 000, Pregledna karta občin Postojna in Cerknica), karta doline Raka, kompas, beležka, barvni svinčniki, marmor, tonalit, apnenec, lupina polža, lupa, kladivo, kapalka, epruveta, solna kislina, krpe, varikina, kis.

Na terensko delo se učenci pripravijo že v razredu. Učence seznanimo z vsebino opazovanja, s smotri, načinom dela in časovnim potekom terenskega dela.

RAKOV ŠKOCJAN

Pregledna karta

I. Priprava v razredu:

1. Pri uri SD učence pripravimo za ekskurzijo, pojasnimo namen ekskurzije, jih seznanim o poteku dela, se pogovorimo o potrebnih pripomočkih za orientacijo in eksperimentiranje ter jih opozorimo na nevarnosti pri ogledu jam in brezen, kakor tudi pri delu s kislino.
2. Ponovimo snov o poznavanju krasi iz tretjega razreda (ekskurzija v Postojnsko jamo) in četrtega razreda (ekskurzija na Cerkljarsko jezero).

II. Ogled kraških zanimivosti (peš, po skupinah)

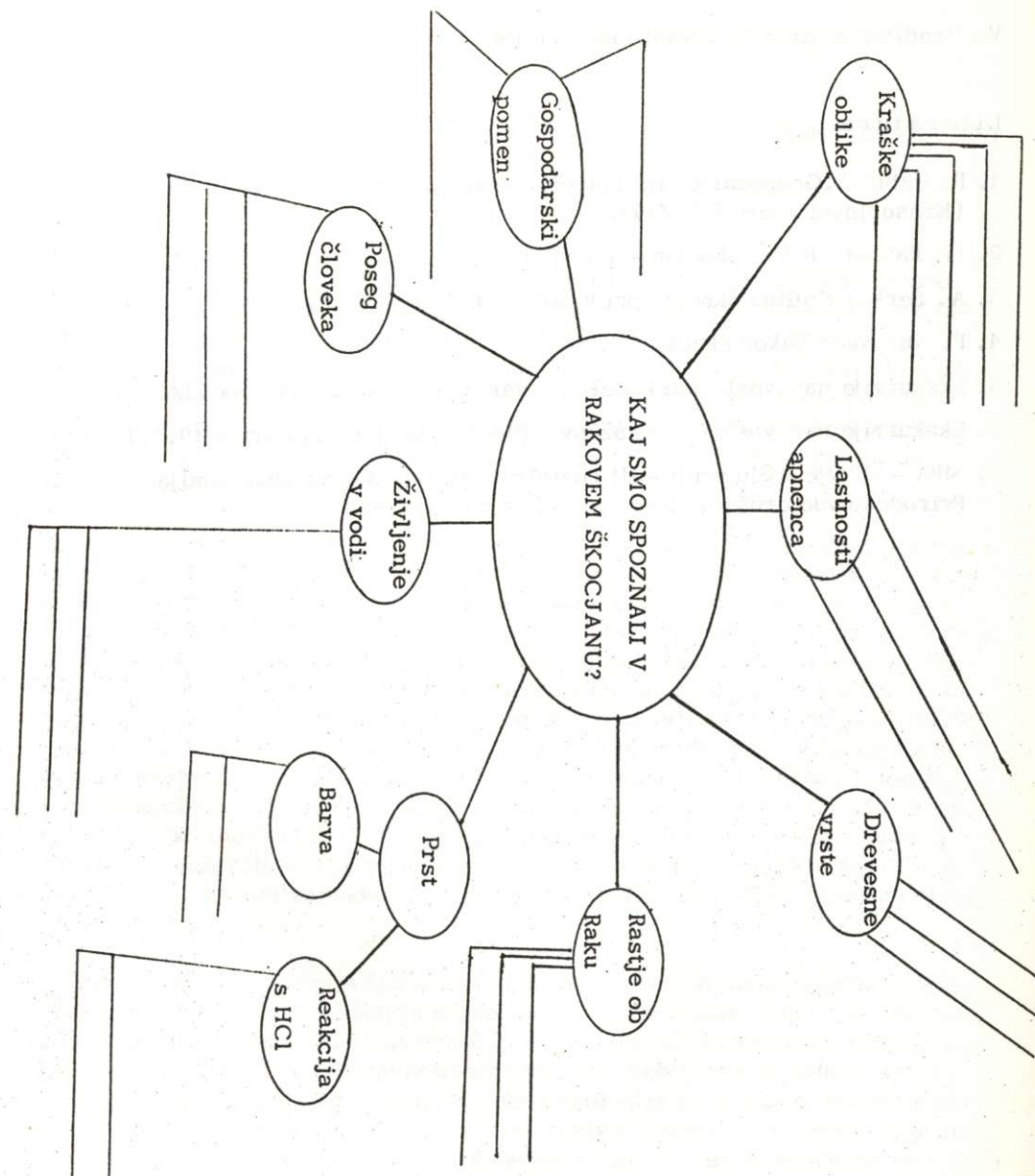
1. Veliki naravni most: 19 m visok, 48 m dolg in 23 m debel obok nad Rakom, ostanek stropa nekdanje jame;
2. Tkalcova jama: 20 m visoko žrelo kraške jame (pripoved po Valvazorju o izvoru imena jame);
3. Kotli (staro domače ime Očesa): so najmočnejši in stalni vir v Rakovem Škocjanu. Voda prihaja iz Cerkljarskega jezera (Mala Karlovica) in številnih podzemnih poteh iz Javornikov;
4. Ogled vrtače ob cesti proti gostišču;
5. Dolina Raka: dolga 3 km in široka do 1 km, v nadmorski višini 505 do 507 m, značilne dinarske smeri v treh uvalah. Dno je nasuto z ilovnatimi in peščeno naplavinami Raka, na posameznih predelih pride do skalne osnove. Osrednji del doline obdajajo travniki in skupine listnatih dreves.

III. Program terenskega dela

1. Delo dvojic:
 - 1.1. določanje trdote kamnin (razenje apnenca in tonalita),
 - 1.2. opazovanje apnenca z lupo,
 - 1.3. določanje apnenca s solno kislino (kis, varikina),
 - 1.4. preizkus sestave prsti s solno kislino,
 - 1.5. opazovanje reakcije solne kisline na polževo lupino.
2. Skupinsko delo:
 - 2.1. opazovanje rasti in zbiranje listov ter plodov ob Raku,
 - 2.2. opazovanje življenja v vodi Raka,
 - 2.3. opazovanje sledi gozdnih živali (jelenjadi),
 - 2.4. gospodarski pomen Rakove doline (turizem),
 - 2.5. poseg človeka v naravo.
3. Učenci svoje doživetje izrazijo z likovnimi izdelki.

Sledi ogled Malega naravnega mostu z avtobusom in povratek ob dolini Raka proti Postojni.

IV. Preverjanje z miselnim vzorcem:

V. Ureditev zapisov in zbranih materialov!

Literatura

1. P. Habič-R. Gospodarič: Hidrologija in kraški izviri v Rakovem Škocjanu (Krasoslovni zbornik XI/1932)
2. M. Ravbar: Rakov Škocjan - Vodnik po ekskurziji (Ljubljana 1977)
3. A. Šerko: Kotlina Škocjan pri Rakeku - GV XX-XXI 1948/49
4. P. Kunaver: Rakov Škocjan
5. Ekskurzije naravoslovnih krožkov - Rakov Škocjan - Ljubljana VI/1981
6. Ekskurzije naravoslovnih krožkov - Bloška planota - Ljubljana 19.5.1984
7. MRA - Okolje v Sloveniji - III Raziskovanje tal, Naša rodna zemlja 1 - Prirodoslovno društvo Slovenije, Ljubljana XI/1982

ALI JE GEOGRAFIJA SPOSOBNA ODGOVORITI NA "IMPERIALIZEM" EKOLOGIJE?

Dušan Plut *

Med geografi doma in po svetu so sila različna mnenja o bodočnosti lastne stroke – od docela črnogledih do goreče optimističnih. Konkreten odraz različnih stališč in različno usmerjenih raziskovanj so številne smeri v geografiji. Po svoje je položaj geografije konfuzen, saj tudi po več kot sto letih samostojnega razvoja geografija išče lastno identiteto. Ob takem položaju nas ne sme presenetiti, da geografiji nekateri celo zanikajo znanstvenost, češ, da nima strogo opredeljenega osnovnega predmeta proučevanja, še manj pa lastne metodologije proučevanja.

Propadanje geografskega okolja je z vso ostrino ponovno opozorila na vrsto dilem. Geografijo je našla v sila neprimernem trenutku – v fazi več ali manj prikritega pozitivizma, dezintegracije in atomizacije, razpadanja na posamezne geografske discipline. Z degradacijo okolja pa se je ponovno postavila v ospredje nujnost holističnega, celostnega proučevanja odnosa in posledic v sistemu družba-okolje. Motoviljenje geografije je dodobra izkoristila ekologija, ki je iz ozko zasnovane, periferne biološke veje (zasnoval jo je Haeckel leta 1866) o odnosu med organizmi in okoljem prerasla v širše zasnovano vedo o ekologiji človeške populacije. Za razliko od geografije je ekologija zgodaj sprejela sistemsko teorijo, z razvitim ekosistemskim pristopom pa metodološko inovativno in prodorno odgovorila na izziv "ekološke" krize. Pretirano razdrobljena geografija pa je, gledano v celoti, ostala na obrobju dogajanja in zaradi zamude celo pričela sprejemati ekološko (biološko) izrazoslovje.

Tako je sodobna ekologija (pustimo v tem prispevku ob strani različne definicije ekologije) zelo zgodaj in pravočasno stopila v novo etapo znanstveno-raziskovalnega razvoja, ki ga označuje reintegracija znanstvenih spoznanj kot zdrave osnove za iskanje ustreznih poti pri reševanju celostnih problemov preživetja človeške družbe. Sodobna ekologija je suvereno in samozavestno vkorakala v proučevanje širše zastavljenih odnosov družba-okolje in ni zgubljala energije z vprašanji, ali je taka vsebina res še ekološka (v ožjem

* dr. geog., docent, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta, 61000 Ljubljana, Aškerčeva 12, glej izvleček na koncu Obzornika

pomenu besede). Zmagoslavno se je vključila v enotno pojmovane geografije! Od "frakcijskih" bojev utrujena in izmozgana geografija ji žal ni mogla metodološko parirati. Celo več – pojavili so se klici za "novo vedo o okolju". Razumljivo je, da bi uresničitev teh zahtev pomenilo pravzaprav likvidacijo geografije kot znanosti.

V primerjavi z ekologijo geografija v svojem razvoju torej ni našla pravega ravnovesja med sicer potrebno in neobhodno specializacijo in generalizacijo, sintetizacijo znanstvenih spoznanj. Prevladali sta indukcija in analiza, geografska empirija se je razglasila za edini temelj "prave" geografije. Vse bolj v ozadju je ostajalo spoznanje, da je obstoj geografije upravičen le v primeru, če celovito proučuje pokrajino, njeno spreminjanje. Nič čudnega, da so namesto geografov taka raziskovanja pričele druge, po predmetu proučevanja, ožje zasnovane stroke.

Kljub navedenim kritičnim mislim sodim, da lahko geografija pod določenimi pogoji še vedno dovolj uspešno, zlasti pa inovativno odgovori na eksistenčno-ekološke izzive sedanjosti in prihodnosti. V primerjavi z danes prodornejšo ekologijo mora geografija najprej reafirmirati svoje regionalnogeografsko bistvo in zgraditi (dograditi) sintetično metodologijo regionalne geografije. Za celotno geografijo je namreč značilno, da je pretirano zabredla v rabo izpeljanih, prevzetih modelov (fizikalni, ekonomski, sociološki) in istočasno zanemarila izgradnjo avtohtonega, morfometričnega, prostorsko orientiranega modela. Le-ta bi lahko postal učinkovito metodološko orožje geografije v natrpani areni ved, ki proučujejo sistem človek-okolje, vsaka s svojega vidika. Tudi geografija se ne more izogniti določeni stopnji ekologizacije, ki pa jo mora organsko vključiti v svoje tradicionalne vsebine in se delno specializirati, npr. z ekološko geografijo, ki naj celostno, regionalno-geografsko proučuje pokrajinsko kritične faze preobrazbe geografskega okolja kot posledico nepretehtanih posegov človeka v pokrajino. Obenem pa mora ekološka geografija organsko vključiti tudi širše družbene, socialne dimenzije degradacije okolja, ki so v ekologiji močno v ozadju. S tem se bi geografija izognila determinizmu, ki je pogosto prisoten pri ekološkem raziskovanju.

Sodim, da lahko le enotna geografija najde pravo mesto v interdisciplinarno zasnovanem proučevanju sistema družba-okolje in veliko prispeva k iskanju ustreznega ravnovesja med potrebami družbe in omejenimi naravnimi viri. Določen optimizem vzbuja krepitev teženj (doma in po svetu) za sintetiziranje geografskih misli in hotenj, za integrirano metodologijo. Le od nas, geografov, pa je odvisno, ali bomo znali izkoristiti reafirmacijo tradicionalnega osnovnega predmeta geografije za večji pomen in ugled naše stroke, ali pa bodo "naše" vsebine celostno obdelali in prevzeli drugi.

POROČILO O 14. ZBOROVANJU SLOVENSКИH GEOGRAFOV V POSTOJNI

Na predlog komisije za znanstveno delo ZGDS z dne 18.2.1985 je IO ZGDS na seji dne 3.4.1985 sklenil, da bo prihodnje zborovanje slovenskih geografov v začetku oktobra 1987. leta v Postojni. Organizacija zborovanja je bila do predvidene ustanovitve Notranjskega geografskega društva poverjena Inštitutu za raziskovanje krasa ZRC SAZU. Notranjski geografi so se nato odločili, da ne ustanovijo svojega društva, ampak se vključijo v Ljubljansko geografsko društvo, le-to je potem tudi formalno prevzelo vlogo organizatorja. Organizator je bil zadolžen, da v sodelovanju z znanstveno komisijo pripravi program raziskav in zbere sodelavce ter sredstva.

O pripravi na zborovanje je znanstvena komisija razpravljala 24.4., 9.5., 26.9. ter 19.12.1985. Problematiki predhodnih raziskav je bila namenjena v celoti le zadnja seja. Predsednik pripravljalnega odbora je predstavil organizacijsko in vsebinsko zasnovo zborovanja ter predhodnih raziskav. Probleme Notranjske in matičnega Krasa naj bi obdelali regionalno in tematsko. Obravnavali naj bi območje občin Logatec, Cerkljica, Postojna, Ilirska Bistrica in Sežana. Po vsebini pa naj bi problematiko združili v naslednje sklope: prebivalstvo, hrana, industrija, turizem in kraško okolje. Poleg tega naj bi imel vsak geograf priložnost predstaviti svojo temo brez omejitve vsebine, pač pa obsega (zaradi stroškov objave). Za nadaljnjo vsebinsko pripravo je bil zadolžen ožji odbor v sestavi dr. Jurij Kunaver, dr. Mirko Pak, dr. Igor Vrišer in dr. Peter Habič. Po številnih posvetih o vsebini in organizaciji zborovanja, med drugim tudi s predstavniki medobčinske gospodarske zbornice in medobčinskih družbenopolitičnih organizacij Notranjske, smo se dogovorili, da k predhodnim geografskim raziskavam povabimo vse slovenske geografe raziskovalce in na podlagi prijav in predlogov izoblikujemo projektno nalogo. Za sredstva smo se obrnili na občinske raziskovalne skupnosti, obenem pa smo zaprosili geografske ustanove, da del svojega rednega raziskovalnega programa namenijo geografskim problemom Notranjske. Za finančno pomoč pri organizaciji zborovanja smo prosili tudi Raziskovalno skupnost Slovenije.

Sodelovanje pri raziskavah je kmalu najavilo 35 raziskovalcev, več težav pa smo imeli z zbiranjem finančnih sredstev. Raziskave so podprle vse notranjske občine razen Sežane, zato smo morali območje matičnega Krasa izločiti iz našega programa. Na prvem sestanku raziskovalcev dne 5.6.1986 v Postojni so bile sprejete predlagane naloge, razporejena skromna sredstva, pretežno finančno breme so prevzele raziskovalne institucije, dodatno so bila zagotovljena sredstva ORS Postojna za posebej naročene raziskave o primernih območjih za lokacijo industrije v občini Postojna, in izmed razis-

kovalcev ter naročnikov izvoljen projektni svet, ki naj bi skrbel za usklajevanje raziskav. Poleg omejenih sredstev je bil poglavitni skupni problem vsebinska in metodološka obravnava geografskih značilnosti Notranjske. Aktualne družbene probleme sta na srečanju v Postojni predstavila predsednik medobčinske konference SZDL tovariš Evgen Dujc in predsednik medobčinske gospodarske zbornice tovariš Janez Žnidaršič, raziskovalci pa so predstavili svoje raziskovalne načrte.

Inštitut za geografijo je naknadno pripravil predlog agrarnogeografske preučitve kmetijske pridelave na Notranjskem. Te raziskave sta nato finančno podprli PORŠ za prostorske vede in Kmetijska zemljiška skupnost Postojna, vodil pa jih je Drago Kladnik.

Na drugem usklajevalnem sestanku 2.6.1987 v Postojni so raziskovalci poročali o opravljenem delu in se dogovorili za končno oblikovanje prispevkov za zbornik o Notranjski. Prisotni, žal se nikoli niso zbrali vsi raziskovalci, so ugotovili, da bi moral biti tak sestanek veliko prej, če bi hoteli rezultate raziskav primerjati in jih povezati v novo regionalnogeografsko podobo. Do končne redakcije vseh prispevkov so bile tako možne le manjše dopolnitve. Na tretjem sestanku raziskovalcev in uporabnikov dne 1.10.1987 v Logatcu so bili doseženi izsledki prvič na kratko predstavljeni. V hladni sobi se je odvijala živahna šesturna razprava, ki je, žal zaradi stiske s časom, ni bilo mogoče nadaljevati na samem zborovanju. V zadnjih štirinajstih dneh je bilo premalo časa in moči, da bi na zborovanju lahko predstavili celotno sintezo opravljenega dela. Odločili smo se za pet poročevalcev, ki so na hitro povzeli poglavitne ugotovitve in jih delno tudi ovrednotili. Pravo vrednost opravljenega dela predstavlja zato le zbornik o Notranjski, ki je bil tiskan sicer tik pred zborovanjem v 600 izvodih in dan v kritično oceno strokovni javnosti. Nekaterim tehničnim, tipkarskim in tiskarskim napakam se žal nismo mogli izogniti. Točno določen rok za zaključek raziskav in objavo ima tako dobre in slabe strani.

Predvsem velja opozoriti na potrebo po boljši časovni razporeditvi in funkcijski delitvi vsebinskih raziskovalnih in organizacijsko tehničnih nalog pri pripravi zborovanj. S to problematiko smo se v okviru pripravljalnega odbora že kmalu srečali, toda zaradi rednih delovnih obveznosti in splošne prezaposlenosti vseh sodelujočih nismo zmogli dela bolje razporediti. V pripravljalnem odboru so bili predstavniki naših geografskih ustanov dr. Jurij Kunaver, dr. Andrej Kranjc, Bojan Ančik, mag. Slavko Brinovec, dr. Igor Vrišer, dr. Mirko Pak, dr. Milan Šifrer, mag. Rado Genorio in dr. Peter Habič, med delom je prišlo tudi do nekaterih kadrovskih sprememb, kar se je delno poznalo tudi pri delovanju odbora. Pri tehnični izvedbi so pomagali zlasti sodelavci Inštituta za raziskovanje krasa dr. Andrej Kranjc, M. Mihevc, T. Slabe, F. Šušteršič, J. Hajna, M. Luzar, M. Zlokolica in S. Tomšič ter F. Drole. Pri pripravi ekskurzije v Rakov Škocjan pa so pomagali še dr. Jurij Kunaver, Nada Kovačič, Zmago Mulec in Sašo Mislej.

Vsebina zborovanja se je poleg obravnave Notranjske izoblikovala v okviru društvenih organov. Na pobudo Milana Natka smo z zborovanjem povezali tudi proslavo 40-letnice priključitve Primorske Jugoslaviji in s tem v zvezi zaprosili za uvodne prispevke tovariša Cirila Zlobca in dr Igorja Vrišerja. Tovariša Zlobca je zaradi njegovih drugih dolžnosti tik pred zborovanjem zamenjal tovariš Matjaž Kmecl. Zborovanje v Postojni je bilo nekako povezano tudi s 40-letnim delovanjem Inštituta za raziskovanje krasa ZRC SA ZU. V okviru komisije za vzgojo in izobraževanje so bile dane pobude za prispevke o geografiji v izobraževalnem procesu, o odmevnosti geografije v družbi in o posebnih metodah pri pouku geografije. Poleg tega je pripravljali odbor v sodelovanju s komisijo za znanstveno delo in IO ZGDS (na sejah 11.12.1986 ter 5.3., 26.3. in 23.9.1987) skušal pripraviti razpravo o uporabi računalnikov v geografiji, o metodični obravnavi krasa po stopnjah šolanja, predvidene proste teme pa zaokrožil v tri skupine - okrogle mize: o zamejstvu in izseljeništvu, o geografskih problemih okolja ter o splošni geografski teoriji in praksi. S tem naj bi dobili vsi člani možnost, da se aktivno vključijo v delo zbora.

Nekako skromnejši od pričakovanega je bil odziv z referati na drugih dveh okroglih mizah, to pa ne velja za razpravo, ki je povsod bila v časovni stiski. Po prejetih prijavah je bil edini prispevek o okolju vključen v okroglo mizo o teoriji in praksi. Tik pred tem zborovanjem je bilo namreč posvetovanje o okolju na Bledu v organizaciji IGU. V program zborovanja pa je bila dodana razprava o šolskih ekskurzijah, združena z metodično obravnavo krasa. Vsebina dela, sprejel jo je IO ZGDS dne 23/9-1987, je bila tako prilagojena odzivu na vabilo, ki je bilo s prvo okrožnico razposlano tudi v sodelovanju z Zavodom za šolstvo na več kot 600 naslovov, program zborovanja pa je bil posredovan vsem 335 predhodno prijavljenim geografom in 150 povabljenim negeografom, predstavnikom delovnih in družbenopolitičnih organizacij Notranjske, Primorske in Slovenije.

Z vsebino in organizacijo zborovanja so bili udeleženci na splošno zadovoljni, nekaj pa je bilo pomislekov o obliki in vsebini geografskih zborovanj. Sicer pa je že tako, da se na vsakem zborovanju tako ali drugače pokaže organiziranost in vsebinska usmerjenost stroke. Mislim, da je tudi v tem pogledu 14. zborovanje pokazalo vse značilnosti. Izreden obisk, velika zavzetost in živahno zanimanje udeležencev za regionalne ter obče znanstvene in učno-vzgojne probleme slovenske geografije obvezujejo nosilce raziskovalnih in strokovnih ter društvenih funkcij, da še bolj združijo napore in uskladijo prizadevanja za hitrejši napredek in večji ugled stroke. Geografska veda nedvomno lahko veliko prispeva k razvoju družbe nasploh. O tem nas ne prepričujejo le pohvalne izjave uglednih predstavnikov družbe, ampak tudi finančna sredstva, ki so bila namenjena organizaciji raziskav in zborovanju. Vložena sredstva so tako omogočila, da je prišlo do izraza bogato geografsko znanje o tem kraškem notranjskem predelu Slovenije, ki potrebuje več pomoči za družbenogospodarski napredek. Odzivi na zborovanje so na splošno zelo pozitivni. Na Notranjskem so geografske izsledke že obrav-

navali predsedniki občinskih skupščin na posvetu v Hruševju sredi novembra 1987. Ugoden pa je bil tudi odziv med člani geografskih društev, če sodimo po zahvalnih pismih Geografskega društva Gorenjske in predsedstva ZGDS.

Predsednik
pripravljalnega odbora

dr Peter Habič

SKLEPI 14. ZBOROVANJA SLOVENSКИH GEOGRAFOV

1. Slovenska geografija si mora še naprej prizadevati za poglobljeno, na teoriji in metodologiji zasnovano raziskovalno delo celotnega slovenskega kulturnega prostora, s posebnim poudarkom na narodnostno mešanem ozemlju v Italiji, Avstriji in na Madžarskem ter slovenskem izseljeništvu.
2. Podpiramo čimprejšnjo izdajo monografije Slovenije in Nacionalnega atlasa Slovenije, kot prednostni nalogi.
3. Posebej podpiramo in priporočamo preučevanje tistih ozemelj v SR Sloveniji in zamejstvu, kjer prihaja do velikih družbenih, gospodarskih in drugih posegov v pokrajino. Priporočamo tudi nadaljevanje geografskih raziskav na Notranjskem.
4. Priporočamo poglobljeno uvajanje, seznanjanje in apliciranje moderne računalniške tehnike in metod v geografijo.
5. Zahtevamo, da se vključi geografija SFRJ v vse srednješolske programe, in to ne na račun krčitve dosedanjih vsebin. O tem je potrebno obvestiti vse strokovne in politične organizacije ter slovensko javnost.
6. Pripraviti je potrebno program za popularizacijo geografije med mladimi, ki naj vključuje:
 - program dela geografskih krožkov,
 - program naravoslovnih dejavnosti,
 - oživitev kluba mladih geografskih raziskovalcev.
7. Potrebno je pripraviti minimalni program ekskurzij za osnovne in srednje šole, posebej obvezno ekskurzijo po SFRJ. Zavod za šolstvo naj o tem seznani vodstvo šol. Čas je tudi, da se realizirajo materialni pogoji, ki so bili sprejeti in potrjeni ob uvajanju prenovljenih učnih načrtov - geografske oz. družboslovne učilnice.
8. Obračamo se na Zavod za šolstvo in založbi Mladinska knjiga ter Državna založba, da zagotovijo ob pričetku šolskega leta ustrezno število učbenikov ter delovnih zvezkov in s tem omogočijo normalno realizacijo učnih načrtov. Vabimo tudi osnovnošolske in srednješolske učitelje k sodelovanju pri pripravi učbenikov in delovnih zvezkov.
9. Premajhno upoštevanje celovitega (regionalnogeografskega) gledanja na pokrajino je eden izmed osnovnih vzrokov za zaostajanje razvoja geografske teorije in prakse.

Geografija mora bolj prisluhniti hitro se spreminjajočim odnosom med naravo in družbo in jih z ustrezno metodologijo ovrednotiti v okviru ce-

lotne geografije in v obliki določene specializacije.

10. Priporočamo poglobljanje stikov z bratskimi geografskimi društvi, znanstvenimi in pedagoškimi inštitucijami v zamejstvu ter z drugimi geografskimi inštitucijami v sosednjih deželah.
11. Prihodnje zborovanje slovenskih geografov (1990) bo v Koprskem primorju in ga organizira GD Primorje.

ZAPIS O 14. ZBOROVANJU SLOVENSКИH GEOGRAFOV V POSTOJNI,
OD 15. DO 17. OKTOBRA 1987

Zborovanje je bilo v stari Jamski restavraciji. Najprej je zapel Lovski oktet iz Postojne, nato je udeležence pozdravil predsednik Pripravljalnega odbora, dr Peter Habič:

Dragi gostje, spoštovane kolegice in kolegi, odpiram 14. zborovanje slovenskih geografov. Ob tej priložnosti praznujemo tudi 40. letnico priključitve Primorske Jugoslaviji. Pesem postojnskega Lovskega okteta je izzvenela v pozdrav našemu zboru v Postojni in tistemu delu Slovenije, ki je bil četrto stoletja ločen od naše matične domovine. Na zboru želimo pregledati geografske razmere v tem delu Slovenije in izmenjati misli o naših strokovnih problemih. K našemu delu smo povabili ugledne predstavnike družbenopolitičnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih interesnih skupnosti in delovnih organizacij, znanstvenih združenj, Univerze, Slovenske akademije znanosti in umetnosti in društev iz Slovenije in sosednjih republik. Prav tako smo povabili tudi predstavnike primorskih medobčinskih in občinskih skupnosti, se posebno iz Cerknice, Logatca, Ilirske Bistrice in Postojne. Vsem, ki so se odzvali našemu vabilu, prav lep pozdrav.

Hvaležni smo tudi vsem, ki so s svojimi sredstvi in strokovno znanstvenimi izsledki podprli naša prizadevanja in omogočili to zborovanje. Prepričani smo, da bo naše srečanje spodbudilo nadaljnje strokovno obravnavanje vedno bolj žgočih problemov naše ožje in širše domovine.

Za uspešen potek tega zbora predlagam v delovno predsedstvo: predsednika ZGDS prof.dr Jurija Kunaverja, slovenskega predstavnika v Nacionalnem komiteju jugoslovanskih geografov, akad. prof. dr Ivana Gamsa in predsednika GD Maribor in podpredsednika ZGDS, prof.dr Boruta Belca.

Vsem sodelavcem pri pripravi tega zborovanja se prisrčno zahvaljujem za pomoč in sodelovanje, vsem prisotnim pa še enkrat lep pozdrav. Želim vam prijetno počutje v Postojni in na Notranjskem in seveda uspešno zborovanje.

Ko je delovno predsedstvo prevzelo nadaljnje vodstvo zbora, je prisotne pozdravil prof.dr Jurij Kunaver:

Spoštovane tovarišice in tovariši, dragi kolegi, spoštovani gostje, Ko prevzemam dolžnost predsednika prvega dopoldneva našega zborovanja, mi dovolite, da spregovorim le nekaj besed in izrazim iskreno zadovoljstvo in zadoščenje, da spet zrem v vaša lica, ki tako, kot moje, izdajajo občutek pričakovanja in želje po novem. Ta prijetni občutek ob vnovičnem, že 14.

zborovanju slovenskih geografov, je toliko močnejši zaradi velikega odziva in tudi zaradi zavesti, da trud, ki je bil vložen v organizacijo zborovanja, ni bil zaman. S tem izražam zadovoljstvo vsega Izvršilnega odbora ZGDS, ki ugotavlja, da so bile priprave v skrbnih in prizadevnih rokah. To med drugim dokazuje pravočasno pripravljeno tiskano gradivo, kar je podvig, ki terja tako od avtorjev kot predvsem od urednikov oziroma obeh urednikov nadpovprečne napore. S svojimi razpravami in prispevki sodeluje v obeh publikacijah skupno skoraj 65 avtorjev, kasneje pa bodo tiskani še diskusijski prispevki kolegov iz Notranjske na temo "Kras v šoli".

Vsaj po številu sodelujočih je to zborovanje že prevzelo vodstvo. Ali pa to velja tudi za kakovost, bomo ugotavljali po zaključku zborovanja. Predno preidemo na slavnostni del zborovanja, naj naše misli za hip zastanejo ob spominu na tiste, ki jih ni več med nami. Spominjamo se pokojnih: častnega predsednika ZGDS akad. Svetozarja Ilešiča, častnih članov dr Valterja Bohinca, dr Pavleta Blaznika in drugih. Prosim za počastitev njihovega spomina. Hvala!

In začnemo s slavnostnim delom našega zborovanja, ki je posvečen 40. letnici priključitve Primorske k matični domovini. Srečni smo, da lahko tu, v središču Notranjske, takorekoč pred durmi naše prelestne Postojnske jame, začnemo s tem dejanjem našega zborovanja. Prosim slavnostnega govornika, dr Matjaža Kmecla, člana predsedstva Centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije, da prevzame besedo.

OB 40-LETNICI PRIKLJUČITVE PRIMORSKE

Dr Matjaž Kmecl

Delovni predsednik se je prisrčno zahvalil govorniku dr Matjažu Kmeclu, nato pa povabil drugega slavnostnega govornika, dop. člana SA ZU, prof. dr Igorja Vrišerja, za uvodni referat (objavljen v Geografskem vestniku, 1987).

Pozdravi

Dr Jurij Kunaver: Iskrena hvala dr Vrišerju, sedaj pa prehajamo na pozdrave. Bi želel, prosim, kdo posebej pozdraviti? V imenu Republiške konference SZDL Slovenije je zborovalce pozdravil tov. Primož Hainz:

Tov. Kmecl nas je sicer postavil v čudno situacijo, ko je rekel, da pozdravlja v imenu vse jugoslovanske družbe, oziroma, da vam želi v njenem imenu srečo. Jaz pa seveda kljub temu izpolnujem posebno naročilo predsednika Republiške konference in vas prisrčno pozdravljam, vse geografe, in vam želim uspešno delo ta dva dni!

Mogoče bi izrekel samo eno kratko misel. Geografi so bili na Slovenskem med prvimi, ki so začeli z vprašanjem slovenskega kulturnega prostora, torej daleč, če hočete, pred t.im. uradno politiko. Geografi so bili prvi, ki so se ukvarjali z ekološkimi vprašanji. Geografi so bili tisti, ki so se v reformi vzgoje in izobraževanja zelo angažirali, pa vendar smo mi bili nekako

gluhi za marsikatero njihovo pobudo. Jaz seveda upam, da napake niso pre-globoke, da bomo to popravili, vendar istočasno pozivam Geografsko društvo Slovenije, da s svojimi pobudami nadaljuje in pomaga, da SZDL ne bo pre-daleč od Geografskega društva ali obratno, saj na vsak način krivda je na strani te družbe in seveda manj na Geografskem društvu. Mogoče bi pose-bej poudaril še eno potezo Geografskega društva, namreč to, da ne samo izjemno skrbi za svojo znanstveno raziskovalno dejavnost, ampak je eno tistih strokovnih društev na Slovenskem, ki najbolj, če lahko rečem, ali pa vsaj med tistimi, ki resnično najbolj skrbijo tudi za izobraževanje svojih že diplomiranih članov in v tem smislu tudi opravlja izjemno strokovno in tudi kulturno poslanstvo.

Še enkrat, 14. zborovanju želim uspešno delo in upam tudi na lepše vreme v času, ko planirate svoje ekskurzije. Hvala lepa!

Dr Jurij Kunaver se je zahvalil tov. Primožu Hainzu za spodbudne besede. Rekel je, da si geografi prizadevamo, da vzpostavimo na vseh nivojih in vseh geografskih dimenzijah ustrezne relacije, da spodbudimo seveda tudi razumevanje med narodi, domačimi, jugoslovanskimi, in seveda tudi drugi-mi po svetu.

Zborovanje je pozdravil nato predstavnik Slovenske kulturno gospodarske zveze iz Trsta.

Spoštovani zborovalci, prinašam vam pozdrave Slovenske kulturno gospodarske zveze tudi z ozem-lja, ki je ostalo zunaj meja matične domovine, v Italiji. Naše težave verjet-no dobro poznate, nekaj jih je omenil že tov. Kmecl. Veste, da si prizade-vamo, da bi ostali tudi mi, ki živimo v zamejstvu, učinkovit in vitalen del tega našega naroda. Želeli bi, da bi kljub vsem težavam ostali tudi pozi-tivno vključeni v vse delovanje v celotnem smislu, kar slovenski narod po-čenja. Veste, da si prizadevamo, da bi ohranjali še posebno to našo zasi-dranost na teritoriju.

Naše težave v tem pogledu so zelo hude, dobesedno nam spodkopavajo tla, na katerih živimo. Verjetno ste slišali o zadnjem dogodku v tem smislu. Ob vseh prejšnjih razlastitvah nas čaka sedaj še dodatna, prav v Bazovici, v vasi, o kateri ste slišali zapeti tudi naše pevce ob začetku tega zborovanja. Tam mislijo postaviti sinhrotron - svetlobni generator. Mi se postavitvi tega stroja ne zoperstavljamo. Menimo, da je to pridobitev za cel prostor, v katerem živimo, pa tudi priložnost za sodelovanje med Slovenijo in Italijo in Jugoslavijo in Italijo. Vendar se nam zdi, da bi to stvar lahko postavili na primernejšem mestu, ki ne bi prizadelo toliko Slovencev, ki smo že hudo plačali, recimo prav z razlastitvami, z odujevanjem teritorija, na katerem živimo.

Želim vam dosti uspehov pri vašem delu! Vem, da boste razpravljali tudi o položaju Slovencev v zamejstvu. S tem, mislim, da se tudi konkretno, tudi resnično, ustvarja tisto, kar nameravamo, kar mislimo, ko govorimo

o skupnem slovenskem kulturnem prostoru in se vam za ta prizadevanja zahvaljujemo! Želim vam vse dobro za ta prizadevanja in sploh za vaše delo. Hvala lepa!

Dr Jurij Kunaver se je zahvalil z besedami: Slovenski geografi, ki nismo samo geografi, med njimi je tudi mnogo zgodovinarjev in drugih strok, zaradi vzporednega študija, smo vedno s skrbjo oziroma zaskrbljenostjo in simpatijami gledali čez meje Slovenije k našim rojakom in si bomo po svojih močeh prizadevali še naprej, da krepimo in podpiramo njihov boj ter jih v vseh pogledih bodrimo.

Nato je prebral dve brzojavki našemu zborovanju. In sicer brzojavko predsedstva SAZU:

Pozdravljamo zborovanje slovenskih geografov in proslavo 40. letnice priključitve Primorske k Jugoslaviji.

Drugo brzojavko je poslala iz Pirana predsednica Skupščine občine Tatjana Kosovel z naslednjo vsebino:

Zahvaljujem se vam za vabilo, da se udeležim 14. zborovanja slovenskih geografov, s proslavo 40. letnice priključitve Primorske k Jugoslaviji. Žal se zborovanja slovenskih geografov zaradi obveznosti s praznikom občine Piran, ki je na isti dan, ne morem udeležiti. Želim vam uspešen potek zborovanja slovenskih geografov! Tovariško pozdravljeni!

Predsednik je obvestil zbor tudi o opravičilih drugih predstavnikov družbenopolitičnih skupnosti oziroma organizacij in menil, da so to hkrati tudi pozdravi z dobrimi željami našemu zboru.

Zdravica predsednika SO Postojna tov. Tomaža Tušarja:

Dovolite mi, da vas v imenu SO Postojna in medobčinskega sveta notranjskih občin ter družbenopolitičnih organizacij lepo pozdravim, vse udeležence zbora slovenskih geografov, in vse goste. Želim vam prijetno počutje in bivanje med nami ter novih spoznanj v znanstveni misli. Zahvaljujem se vam, da ste izbrali Postojno za vaše srečanje, saj nam s tem nehote znanost dodaja delček novih vrednot. Pa ne samo to, razpravljali boste o nekaterih geografskih problemih Notranjske, predvsem pa ste z zbornikom 14. zborovanja Notranjski poklonili znanstveno misel ter odprli nov list knjige znanosti, ki nam je še kako potrebna. S slavnostnim začetkom, posvečenim 40. letnici priključitve Primorske k Jugoslaviji, se je tudi znanost oddolžila temu jubileju ter Primorcem in Notranjcem, ki so živeli 25 let pod fašizmom. Po slovenski navadi vas vabim na kozarček in nazdravljam k uspešnemu začetku vašega zborovanja!

Po osvežilnem odmoru (pogostila je SO Postojna) je dr Peter Habič ob barvnih diapozitivih geografsko predstavil Notranjsko.

Popoldansko zasedanje je bilo namenjeno geografskim problemom Notranjske. V delovnem predsedstvu so bili dr Peter Habič, mag. Slavko Brinovec in mag. Karel Natek. Rezultate raziskav, opravljenih posebej za to zborovanje, pri katerih je sodelovalo 35 raziskovalcev, je predstavilo 5 poročevalcev, in sicer: mag. Andrej Černe, dr Matjaž Jeršič, P. Mihevc, Aleksander Jakoš, mag. Milan Orožen Adamič. V razpravi so sodelovali: dr Jurij Kunaver, dr Mirko Pak, dr Vladimir Kokole, dr Peter Habič in Vera Kokole. Pred zborovanjem sta bila tudi dva sestanka raziskovalcev v Postojni in v Logatcu, namenjena usklajevanju raziskav in podrobni predstavitvi in obravnavi rezultatov. Z izsledki raziskav so bili tako že prej seznanjeni predstavniki občinskih skupščin na Notranjskem. Vkljub zgodaj zastavljenim pripravam pa je zmanjkalo časa za oblikovanje skupnega poročila o regionalnogeografskih značilnostih Notranjske.

Krasoslovne dosežke na Notranjskem je ob 40. letnici Inštituta za raziskovanje Krasa ZRC SAZU predstavil dr Franc Šušteršič.

Skupina okoli 100 geografov si je medtem ogledala turistični del Postojnske jame v spremstvu dr Andreja Kranjca.

Po skupni večerji je bilo prijetno družabno srečanje v prostorih hotela Jama.

Drugi dan zborovanja je bil namenjen geografskemu izobraževanju. V delovnem predsedstvu so bili Bojan Ančik, Marija Košak, Zmaga Mulec.

Prispevke so predstavili: Mira Verbič, dr Lojze Gosar, dr Jurij Kunaver, dr Tatjana Ferjan, Maja Umek, Karmen Kolenc-Kolnik, Marjan Veber, Nevenka Cigler, Stanislava Borovšak, Tatjana Ogrinc, Bojan Ančik. Objavljeni so bili že pred zborovanjem v Geografskem obzorniku XXXIV/2.

Popoldne sta bili ekskurziji na Loško polje (3 avtobusi, vodja dr Peter Habič) in na Vidovsko planoto (2 avtobusa, vodja Jurij Kunaver). Po ekskurzijah so se udeleženci zbrali v cerkvi v Zelšah, kjer jim je Logaški oktet priredil koncert, nato jih je v Cerknici sprejel in pogostil predsednik cerkniške občine tov. Tone Urbas. V duhovitem govoru je predstavil življenje v osrčju Notranjske.

Čas po večerji je bil bogato izpolnjen s prikazi, slikami in filmi v Jamski restavraciji in v Rdeči dvorani hotela Jama. Udeleženci zborovanja so si lahko ogledali:

- Pesem o kraškem gozdu (16 mm film)
- Med jamskimi potapljači (super 8 mm film)
- Vilina pečina pri Dubrovniku - odkritje jamskih potapljačev (z diapozitivi C. Mlinar)
- Južnokitajski kras (z diapozitivi dr Peter Habič)

- Kraško podzemlje (video film dr Ivana Gamsa, RTV Ljubljana)
- Sečoveljske soline (video film Naška Križnarja)
- Postojnska jama (video film)
- Koncert v Postojnski jami (video film)

V prostorih inštituta za raziskovanje krasa ZRC SAZU v Postojni je bila demonstracija računalniških programov (člani GIAM in IZRK). Obenem si je bilo mogoče ogledati tudi inštitutske prostore.

V soboto, 17. oktobra 1987, so bile na programu tri okrogle mize:

1. Geografska teorija in praksa (v Rdeči dvorani hotela Jama) - koordinator dr Marjan Klemenčič, ki je pripravil naslednji zapis o poteku razprave.

V zborniku o Notranjski objavljene prispevke so avtorji (dr Ivan Gams, dr Cene Malovrh, dr Darko Radinja) predstavili še osebno.

Zaradi pomanjkanja časa je razgovor potekal istočasno o vseh treh tematikah. Večina prispevkov je imela ustvarjalno-polemični značaj, predvsem na temo varstva geografskega okolja in regionale geografije, medtem ko so bila na temo o vzrokih počasnega napredovanja manj razvitih dežel postavljena le vprašanja (verjetno zaradi predavateljevega "hermetičnega" strokovnega jezika). Kratka vsebinska oznaka diskusije.

Mag. Drago Natek: Med specialnimi geografskimi vejami in regionalno geografijo je velik razkorak, vendar o tem, kdo bo preučeval pokrajino (zaradi poseganja drugih strok na to področje), ne sme biti dvoma - geograf. Zato mora biti tako strokovno usmerjen.

Dr Igor Vrišer: Slabost sheme vsebinske zasnove regionalne geografije, ki jo je podal dr Ivan Gams, je tudi v tem, da se v njej mešajo "čisti" geografski pojmi (klima, itd.) in "sintetični" (izraba tal, naselja). Pri preoblikovanju pokrajine ima temeljno vlogo (geografska, teritorialna) delitev dela (prostorska delitev dela). Zato je toliko bolj nenavadno, da je v slovenski geografiji že nekaj časa zanemarjena agrarna geografija. Glede varstva geografskega okolja je treba razmisliti, ali naj se obravnava v okviru specialistične veje, ali naj bo z njo "prepojena" celotna geografija.

Mag. Milan Orožen-Adamič: Prevečkrat prihaja do samozadovoljnosti geografije.

Marjan Bricelj: V geografska preučevanja bi bilo treba v večji meri vključevati vidik entropije.

Dr Dušan Plut: Teoretske osnove geografije niso trdne in opredeljene enoznačno, zato tako različne usmeritve znotraj stroke oziroma stranpoti, slabokrvnost geografskega dela. Problematika varstva geografskega okolja mora biti vpeta v vsa geografska preučevanja na eni strani, na drugi pa naj se poglobljeno preučuje kot posebna veja (ekološka geografija).

Dr Mirko Pak: Za razvoj regionalne geografije je posebej pomembna metodologija, ki omogoča praktično izpeljavo teoretsko izpeljanih izhodišč.

Slava Ognjanović: Več bi bilo treba storiti za to, da bi se znanstvena spoznanja uporabila tudi v šoli.

Dr Matjaž Jeršič: Na osnovi lastnih izkušenj opiše problematiko prenosa znanstvenih spoznanj v prakso.

Brane Pavlin: Geografiji manjka futurološki vidik.

Dr Darko Radinja: Potrebna je razmejitev med delom vsebin varstva geografskega okolja, ki bi jih uvrstili v ekološko geografijo, ter med delom, ki naj bi ga vsebovala splošna geografija. Postavlja se vprašanje o predmetu preučevanja ter o metodah, ki morajo biti specifične, če gre za poseben predmet preučevanja.

Dr Ivan Gams: Specializacija v geografiji je tehnično vprašanje. Nobena opredelitev (na primer predmeta geografije ali regije) ne more biti obvezujoča - vsako lahko spreminjamo.

Dr Marjan Klemenčič: Teoretska izhodišča geografije moramo vedno znova preverjati ob soočenju s prakso - z dogajanjem (spreminjanjem) v pokrajini. Posebno pomembno je razvijanje teorije kot izhodišča za uravnavanje odnosa med specializacijo in sintezo ter smotnosti pri uporabi splošne znanstvene tehnologije (računalniki) in metodologije (statistične in matematične metode). Specializacija (tudi v geografiji) je nujnost (zakonitost) razvoja - pomembno je, da ni pretirana.

Zaradi pomanjkanja časa ni bilo mogoče tehtneje obravnavati posameznih tem. Kljub temu je bilo srečanje koristno zaradi tega, ker je nudilo vsaj skromno možnost za razgovor in soočanje mnenj o širših geografskih vprašanjih.

Konkretnjeje sta bili izpostavljeni predvsem dve tematiki: mesto varstva geografskega okolja v sistemu geografske vede ter koncept regionalne geografije. Obe tematiki zahtevata temeljito obravnavo.

2. Zamejstvo in izseljeništv (v Klubski sobi hotela Jama) - koordinator dr Vladimir Klemenčič. Osnovne referate so podali dr Vladimir Klemenčič, Milan Buffon, Pavel Strajn, Ludvik Olas, dr Teodor Domej, dr Avguštin Malle, mag. Anton Gosar, dr Matjaž Klemenčič, mag. Majda Kodrič. Objavljeni so v Geografskem obzorniku XXXIV/2-1987.

Koordinator je pripravil naslednje poročilo o okrogli mizi "Zamejstvo in izseljeništv"

Okrogle mize so se udeležili vsi, ki so objavili svoje tekste o zamejstvu in izseljeništvu v Geografskem obzorniku št. 2, letnik XXXIV, 1987. Pri okrogli mizi je prisostvovalo 9 referentov ter okoli 25 udeležencev. Referenti so na

kratko podali vsebino že objavljenega gradiva, vendar so pri tem podali vsebino novih rezultatov in pogledov na raziskovalno problematiko "enotnega kulturnega slovenskega prostora". Pri okrogli mizi je sodeloval tudi raziskovalec in novinar Radia Murske Sobote in dopisnik Pomurskega vestnika tov. Žunec. Med udeleženci je bilo tudi nekaj negeografov. V tehni diskusiji se je pokazalo, da je informiranost o geografskih in drugih družbenih problemih velika, predvsem za doslej manj znana območja slovenskega Porabja, zlasti pa za narodnostno pomešana območja avstrijske Štajerske in položaj Slovencev na Štajerskem. Okrogla miza je bila zelo dobro ocenjena in izraženo je bilo mnenje, da bi morali take prireditve organizirati za vse udeležence, mnogi so se po svoji strokovni in službeni dolžnosti morali udeležiti drugih okroglih miz. Pozitivno je bila ocenjena interdisciplinarnost in udeležba mladih strokovnjakov iz vrst slovenskega zamejstva v Italiji in Avstriji. Saj so v sproščeni diskusiji zaradi novih metodoloških pristopov posredovali marsikaj novega, npr.: historično-geografski pristop proučevanja slovenskih naselij v Minnesoti, fleksibilnost slovensko-italijanske etnične meje, geografske posebnosti družbenoekonomskega razvoja s planiranjem slovenskega Porabja, problemi usklajevanja znanstvenoraziskovalnega dela v odnosu med matico in manjšino, specifični problemi demografske strukture šoloobveznih otrok itd.

Novinar Žunec je posredoval več poročil o okrogli mizi v radijskih oddajah v Ljubljani in Murski Soboti, v nadaljevanjih pa tudi objavljaj prispevke z okrogle mize v Pomurskem vestniku.

Okrogla miza je pokazala, da geografi povezujemo regionalno prostorske spremembe in položaj Slovencev v zamejstvu, zdomstvu in izseljeništvu, in to ne samo geografsko, ampak tudi interdisciplinarno. K sodelovanju smo uspeli pridobiti vse, ki se ukvarjajo z vprašanji slovenske manjšine in izseljeništvu tako posameznike kot zamejske institucije.

3. Šolske ekskurzije in metodična obravnava Krasa (Jamska restavracija). Koordinator dr. Jurij Kunaver. Osnovne referate so podali mag. Slavko Brinovec, Maja Umek, Mara Černilec, Zmaga Mulec, Nada Kovačič, A. Malija Fatur, Vojka Stepančič, Saša Mislej.

Zapisnik okrogle mize: Šolske ekskurzije in metodična obravnava Krasa.

V delovnem predsedstvu so bili: dr. Jurij Kunaver, Nada Kovačič, mag. Slavko Brinovec. Okrogle mize se je udeležilo cca 100-150 zborovalcev.

Predstavljeni so bili naslednji referati:

Mag. Slavko Brinovec: Ekskurzija - učna metoda velike izobraževalne in vzgojne vrednosti

Maja Umek: Primer terenskega dela za proučevanje domače pokrajine

Mara Černilec: Program ekskurzij v gorenjski regiji

Zmaga Mulec: Metodična obdelava ekskurzije v Rakov Škocjan za 5. razred

Nada Kovačič: Metodična obdelava ekskurzije v Planinsko jamo in na Planinsko polje za 8. razred

A malija Fatur: Izvedba naravoslovnega dneva v dolini Kanomljice

Vojka Stepančič: Osvajanje geografskih pojmov o krasu na razredni stopnji

Saša Mislej: Izvedba naravoslovnega dneva v kraški okolici Postojne za srednjo šolo

Prva dva prispevka sta bila že objavljena v Geografskem obzorniku.

Zaključki okrogle mize:

- Priporočljivo bi bilo, da bi imela vsaka, kolikor toliko geografsko in organizacijsko zaključena regija, svoj lastni program terenskega dela oz. ekskurzij, ki bi naj bil podprt z ekskurzijskimi vodniki, uporabnimi za večino šol.
- Energično moramo zagovarjati vzgojno-izobraževalne vrednote ekskurzij in terenskega dela.
- Terensko delo in ekskurzije morajo biti obvezno organizirane tako, da v čim večji meri aktivirajo učence.
- Ekskurzije in terensko delo na kraških območjih morajo biti še zlasti skrbno strokovno in tehnično pripravljene, to velja tudi za varnost.
- Razširiti in poglobiti je treba znanje o krasu, vključiti strokovnjake v priprave in uporabljati več metod, specifičnih za raziskave na krasu in več raziskovalne opreme.
- Geografi moramo predlagati in zahtevati boljše urejanje in vzdrževanje kraških in jamskih objektov ter večanje njihovega števila za ogled.
- Zelo koristen bi bil priročnik za izvajanje terenskega dela.
- Terensko delo in ekskurzije je sicer najlažje izvajati po utečenih smereh, vendar je treba pospeševati inovacije in originalnost tudi na tem področju, še zlasti na krasu, kjer je veliko možnosti za variantne smeri in variantne programe.
- Terensko delo in ekskurzije naj po možnosti ne bodo izključno avtobusne, ampak jih je koristno kombinirati s hojo;
- Učiteljem geografije oziroma zemljepisa so vedno na razpolago strokovne ustanove, inštituti, fakultete in posamezniki za odgovore na strokovna vprašanja in za nasvete. Razmisliti je treba o stalni obliki oz. stalnem naslovu za strokovno pomoč.

Na pobudo dr. Petra Habiča sta med udeleženci okrogle mize krožila dva lista

za vprašanja, na katera bi želeli odgovor. Zaradi pomanjkanja časa zamislili ni bilo mogoče v celoti uresničiti.

Vprašanja:

- Kaj lahko predvidevamo o bodočem razvoju kraških jam?
- Ali je na kraškem terenu možna smotrna kmetijska in industrijska proizvodnja, tudi na kraških poljih?
- Kako na prvi pogled v naravi ločimo dolomit in apnenec?
- Kako je z raziskovanjem kraškega površja v ostalih delih Slovenije?
- Zakaj različen šum pri reakciji kisline na različne kamnine?
- Katere kraške oblike bi osnovnošolski učitelj moral pokazati učencem?
- Zakaj je bila človeška ribica iz Bele krajine črna?
- Kaj dokazujemo s kisom oz. varekino?
- Kakšne prepovedi bi sledile, če bi Cerkniško jezero z obrobjem postalo narodni park?
- V kolikšni meri so onesnažene kraške vode, ali je že izdelan program za zaščito in v kolikšni meri?

Zaključek zborovanja in sklepi

V delovnem predsedstvu so bili prof.dr Mirko Pak, prof. C. Kolenik in Jože Žumer. Najprej je spregovoril delovni predsednik dr Mirko Pak:

Kolegice in kolegi, čast nam je, da lahko predsedujemo zaključku tega, to je moje osebno mnenje, glede na to, da sem že dostikrat ne samo sodeloval, ampak bil soorganizator takšnih zborovanj, najbrž najbolj uspešnega, prijetnega, pa tudi v tej današnji moralni eroziji, moralno pozitivnega zborovanja slovenskih geografov. Iz literature ste lahko videli in slišali, da do slej za Notranjsko ni bilo velikega zanimanja. Vendar smo videli lahko, kar smo sicer že vedeli, da je tukaj močna inštitucija, ki jih sicer primanjkuje pri nas, ki je dobro raziskala ta predel. Morda ne z vseh vidikov in seveda je pred nami sedaj, da posvetimo temu predelu več zanimanja. In zato naj bi tudi naša resolucija izzvenela v smeri nadaljnjega aktivnega delovanja, ne samo na splošno v geografiji, ampak tudi na področju te regije, Notranjske. Zdaj imamo na programu zaključni del, ki bo obsegal nekaj kratkih točk. Prosim predsednika komisije za resolucijo, da poda predlog resolucije.

Dr Andrej Kranjc poroča nato o delu te komisije:

Ne vem, če sem bil sicer predsednik, ampak izbran sem, da to poročam. Komisija za sklepe in zaključke je bila predlagana oziroma sprejeta na prvem dnevu zasedanja, vendar smo morali sestavo spremeniti - zato smo predlog sklepov in zaključkov sestavili naslednji kolegi: Bojan Ančik, mag. Anton Gosar, dr Marjan Klemenčič, dr Vladimir Klemenčič, dr Andrej Kranjc, dr Dušan Plut in dr Igor Vrišer. Zelo na hitro bom prebral predloge, ki smo jih uspeli zbrati in sestaviti. Seveda jih lahko še dopolnimo in spremenimo, zato prosim za pripombe in dodatke.

Pripravljalni odbor tega zborovanja naj poskrbi, da bodo s temi sklepi seznanjeni ustrezni krogi ter celotna slovenska javnost.

Dr Mirko Pak je dal predlog v razpravo z besedami: Kolega Kranjc je prebral zaključke, ki so v navadi, čeprav nekateri že postajajo alergični nanje. Pravijo, da se jih potem samo del uresniči, ali še to ne. Mislim, da veliko tega dela, kar je v predlogu sklepov, že opravljamo. To so potrdili tudi že dr Kmecl in drugi častni gostje, ki so nam dali priznanje, da je geografija že opravila veliko dela. Kajti dejstvo je, da je bila na mnogih področjih pravzaprav prva, ki je probleme odpirala. Drugo dejstvo pa je, da tega prvenstva ni obdržala. Zakaj ne, o tem bi morali morda več spregovoriti. Morda se vsi izogibamo, konkretnim odgovorom in iskanju rešitev. Jaz vidim to predvsem v organizacijskih zadevah, iz katerih izhajajo potem seveda vse druge. Mi se o vsaki stvari strašno težko dogovarjamo. No, in kar so mlajši kolegi tudi rekli, bi mi morali biti bolj prodorni. Mi bi morali gledati tudi bolj v prihodnost, saj obstajajo določene smeri, kot je prognoistična geografija, futurologija prihaja v geografijo. Morda tega zdaj ni v resoluciji, ampak to področje aplikacije in večje prodornosti je treba vendarle zajeti v naše bodoče delo v večji meri, kakor doslej. Nekaj tega je sicer že bilo, toda ne na vseh področjih, kar skratka pomeni, da si ne smemo pustiti ožiti področja našega dela, ampak moramo biti sami vsaj toliko aktivni, kot so druge stroke. Torej, toliko! Ima še kdo kakšne dodatke ali pa sugestije k resoluciji? Predvsem je, kot vidite, več kot pol resolucije namenjeno geografiji v šoli, v izobraževanju, kar je prav, morda je pa še kje kaj dodati.

Na koncu ste tudi videli, da naj bi bilo naslednje zborovanje v Koprščini. No, zato imamo tudi tukajle tov. Žumra, ki je predsednik geografskega društva Koprškega Primorja, glavni organizator prihodnjega zborovanja slovenskih geografov. Prosim! Se strinjate, ali ima še kdo kakšen predlog?

Če nima nihče nič, smatramo, da se s predlogom sklepov strinjamo, včasih smo malo čakali in potem ni bilo najbolj ugodno. Danes pa praktično sprejmemo tudi to, da bo naslednje zborovanje leta 1990 v Kopru oziroma v Primorju.

Predlagani sklepi so bili soglasno sprejeti.

K razpravi se je oglasil še akad. prof. dr Ivan Gams:

Ne oglašam se, da bi o tem zborovanju podal zaključno oceno. O njem menim, da je doseglo organizacijsko raven, kakršne nimajo mnoga mednarodna zborovanja. Želim le opozoriti na tri vprašanja, ki pa se večidel hanašajo na vsa zadnja tri zborovanja slovenskih geografov. Prvo je vprašanje predstavitve regije, v kateri je zborovanje. V Dolenjskih Toplicah in v Postojni jo je z referati predstavilo nekaj izbranih poročevalcev. Izhajali so le iz ugotovitev referatov, ki pa pomenijo nove, ozko specializirane in drobne novosti. Ker je večina udeležencev iz vrst šolnikov, je boleče, da ne dobijo

zaokrožene, iz že prej poznanih in novih ugotovitev narejene geografske podedbe domače regije, saj predvsem to potrebujejo v svojem poklicu.

Zborniki, ki so jih dobili udeleženci zadnjih treh zborovanj, se imenujejo Gorenjska, Dolenjska in Bela krajina ter Notranjska. Dejansko obravnavajo le del upravno-administrativnega teritorija s tem imenom izpred prve svetovne vojne. Tudi v zborniku Notranjska pri referatih ne nastopa enako omejeno ozemlje in velika je razlika zlasti med fizičnogeografskimi in družbenogeografskimi prispevki. Noben pa ne vključuje npr. zahodnega roba Ljubljanskega barja ali zgornje Vipavske doline, kjer je bila nekoč Notranjska. Zakaj so sklepi podkomisije za geografska imena in terminologijo ZGDS (govorijo o neprimernosti rabe teh zgodovinskih upravnopolitičnih tvorb za današnjo regionalizacijo Slovenije) eno in geografska praksa drugo?

V Sloveniji je okoli 150 geografov zaposlenih v izvenšolskih organizacijah. Če vsebino referiranja na republiških zborovanjih omejimo na domačo regijo, mnogim od njih onemogočimo, da bi slovenski geografski javnosti predstavili poglobitve dosežke njihovega večletnega strokovnega dela. Ali nimajo ti, kot člani ZGDS samoupravne pravice, da nastopijo pred slovenskim geografskim forumom, in mi ostali, da zremo za njihovo delo? Proste teme bi lahko organizator uvrstil v mnoge sekcije, ki bi zasedale istočasno, ne da bi imel dolžnost referate objaviti.

Jože Žumer: Kot predsednik GD Primorje moram povabiti geografe, da se zopet združimo čez tri leta v Koprskem Primorju. Mlado društvo je začelo delati pred dvema letoma in se je zagnalo krepko. Potem je svojo dejavnost usmerilo predvsem v pedagoško smer. Ustvarjena je krepka baza. Danes smo najbrže ob koncu zadovoljni glede pogostitve in dela v Postojni. Upam, da bomo lahko kaj podobnega ponovili v Koprskem Primorju! Torej, nasvidenje čez tri leta!

Dr. Jurij Kunaver: Drage kolegice in kolegi, moja dolžnost je predvsem in v prvi vrsti ugotoviti, da je to zborovanje izredno uspelo in da ga bo, predvsem po organizacijski plati, kar težko preseči. Zato se mi zdi, da bodo imeli kolegi v našem Primorju kar težko delo. Vsak organizator si pač po svojih močeh in sposobnostih in izkušnjah predvsem prizadeva, da bi prireditelj uspela, da bi predvsem zadovoljil pričakovanja. Toda v ZGDS smo že predčasno sklenili, da ni dovolj, če se dobivamo samo na dve do tri leta, potrebni so pogostejši sestanki. Zato smo začeli z Ilešičevimi dnevi. Morda ta oblika še ni povsem stekla, ker je bila v tem letu prestavljena na kasnejši čas. Po zborovanju bo morda težko organizirati nek seminar v februarju, morda pa ne. Vsa ta dejavnost, ki se je pokazala na tem zborovanju, se ne končuje s to prireditvijo, ampak se bo nadaljevala. Dokaz za to je npr. že sklican sestanek o geografskih krožkih in še in še. Tako lahko samo rečem dr. Petru Habiču, da je z izrednim znanjem, rutino in predvsem tudi občutkom organiziral vse to skupaj. Razumljivo so izkušnje napravile svoje in to je bilo

zagotovilo za dobro zborovanje.

Sledili smo pripravam tudi poleti, bile so številne diskusije, morda so tudi te pripomogle k temu rezultatu. Toda bil bi krivičen, če bi izpustil vso množico, ki je sodelovala zraven, morda predvsem v zadnjem času. Toda ta množica šteje, skupaj z avtorji, blizu sto ljudi, ki so si seveda prizadevali. To je rekord in upajmo, da ga bomo še presegli. Zlasti sem zadovoljen z odlično udeležbo s strani šolskih geografov oziroma vseh geografov. Uradno je bilo prisotnih, naj mi oprostí predsednik pripravljalnega odbora, da zdaj povem, 288, torej registriranih udeležencev, medtem ko je bilo na prvem delu, prvi dan, prisotnih 380 ljudi, med temi seveda najmanj 350 geografov. Škoda, da nismo zabeležili vseh tistih, ki so bili prisotni, pa niso bili registrirani.

Samo še eno pojasnilo. Morda je kdo pričakoval, da bomo v okviru zborovanja imeli tudi občni zbor. Občni zbor organiziramo po novem statutu drugače, na delegatski bazi, in to bo novembra oziroma decembra. Na občnem zboru bomo govorili tudi o določenih kadrovskih spremembah, za katere bi bil morda že čas, da ne čakamo predolgo nanje, da se lahko v vodstvu izkažejo tudi mlajši.

Zahvaliti se moram tudi GD Ljubljana in njegovim članom, ki so tukaj še posebej pokazali aktivnost na ta način, da smo videli nekakšne posterje, vabila. Zelo bi bilo zaželeno na naslednjih zborovanjih kaj podobnega. Prav tako se zahvaljujem seveda tudi Znanstveni komisiji, ki je bila soorganizator oziroma iniciator tega zborovanja, in seveda mnogim drugim.

Na koncu morda samo še tole. Ne bi rad, da bi odšli s tega zborovanja z občutkom, da kdo ni imel priložnosti izkazati se. Za sebe lahko rečem, da je bilo morda res preveč stvari, ki jih človek enostavno ne zmore. Morda smo napravili napako, da krog sodelujočih ni bil še širši, posebno na ekskurzijah. No, v zapisnikih naše Zveze in komisij pa piše marsikaj o tem, kakšni so pogoji, možnosti, za sodelovanje na zborovanjih. Še enkrat, pri srčna hvala vsem, če sem koga pozabil, naj smatra, da sem se mu prav tako zahvalil, predvsem tudi domačinom, zlasti na Blokah, na Loškem polju, v Cerknici, ki so nas presenetili včeraj s prijetnimi doživljaji. Hvala lepa!

Dr Peter Habič: Hvala vsem, ki so pomagali, da je tole zborovanje uspelo. Opravičujem se vsem, ki s tem ali onim niso zadovoljni. Želja je bila, da bi naredili nekaj za Notranjsko, nekaj za geografijo in nekaj za vsakega geografa posebej. Nismo zadovoljni s tistim, kar nam ni uspelo. Zadovoljni smo pa s potekom dela in z vašim zadovoljstvom. Prošnja - pomagajte pri organizaciji naslednjega zborovanja! Vsem želim prijeten povratek domov!

Z navdušenim aplavzom so udeleženci potrdili uspešen zaključek zborovanja.

Popoldne je bila še ekskurzija v Brkine pod vodstvom dr Petra Habiča, s po-

stankom v Podgradu in Ilirski Bistrici, kjer je predsednik IS občine tov. Dušan Krnel priredil sprejem za udeležence, tov. H. Poročnik pa predstavil multivizijo o Snežniku.

Ekskurzijo v Rakov Škocjan kot primer šolske ekskurzije je vodil dr. Jurij Kunaver.

V času zborovanja je bila v gornjih prostorih Jamske restavracije razstava o krasu in predstavitev Inštituta za raziskovanje krasa ob njegovi 40. letnici. V spodnjih prostorih pa je bila razstavljena geografska literatura, ki jo je pripravilo ljubljansko Geografsko društvo, in geografske izdaje Mladinske knjige.

dr. Andrej Kranjc

Postojna, 9.12.1987

Seznam udeležencev

Prijavljeni v sprejemni pisarni:

- 1 Ajlec Erika, Osnovna šola Apače, 69253 Apače
- 2 Ančik Bojan, Veljka Vlahovića 5, 64000 Kranj
- 3 Andrejčič Anton, OŠ Katja Rupena, Cesta herojev 3, 68000 Novo mesto
- 4 Antič Olga, Križevci 47/a, 69242 Križevci
- 5 Arlič-Ažman Silva, Dečkova 7, 61000 Ljubljana
- 6 Avsenak Polona, Ruparjeva 2, 64270 Jesenice
- 7 Ažman Neva, Črnuška 9, 61000 Ljubljana
- 8 Babnik Miha, Godič 83, 61242 Stahovica
- 9 Balašič Karlo, Zavod SRS za šolstvo, Poljanska cesta 28, 61104 Ljubljana
- 10 Bat Marjan, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 11 Belec dr Borut, Pedagoška fakulteta, 62000 Maribor
- 12 Bernot dr France, HMZ, Vojkova 1/b, 61000 Ljubljana
- 13 Bernot Štefka, Carja Dušana 16, 61000 Ljubljana
- 14 Bitenc Marija, Smetanova 6, 62000 Maribor
- 15 Bogataj Pavel, Prešernova 14, 65270 Ajdovščina
- 16 Bohinec Marija, Titova 23/a, 61000 Ljubljana
- 17 Bole Leonida, OŠ Postojna, 66230 Postojna
- 18 Borko Dragica, Poljanska 28 a, 61000 Ljubljana
- 19 Borovšak Stanislava, OŠ Anton Aškerc, 63000 Celje
- 20 Božič Dobrana, Osnovna šola Anton Aškerc, 63272 Rimske Toplice
- 21 Bratina Drago, Srednja GNŠ Ajdovščina, Cesta 5. maja 12, 65270 Ajdovščina
- 22 Bratoš-Žnideršič Alenka, Ulica Borisa Kalina 49, 65000 Nova Gorica
- 23 Breščak Zinka, Gregorčičeva 50, 62000 Maribor
- 24 Bricelj Mitja, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 25 Brinovec mag. Slavko, Mlakarjeva 2b, 64000 Kranj
- 26 Brožič Anica, OŠ Dragotina Ketteja, Rozmanova 4, 66250 Ilirska Bistrica
- 27 Brtoncelj-Klukej Darja, OŠ T. Okrogar, Šolska cesta 1, 61410 Zagorje ob Savi
- 28 Bufon dr Milan, "SLORI", ul. Gallina 10/2, 34016 Trst-Trieste, Italia
- 29 Butina Breda, Gradbena srednja šola B.Kraigherja, 62000 Maribor
- 30 Cigler Nevenka, Zavod SRS za šolstvo, Poljanska 28, 61104 Ljubljana
- 31 Colja-Čerin Sonja, Osnovna šola, 64240 Radovljica
- 32 Contamnti Milka, Klenik 2, 66257 Pivka
- 33 Cunder Tomaž, Kmetijski inštitut, 68330 Metlika
- 34 Čelik Josepina, Srednja ekonomska šola Tone Grčar, Vodnikova 10, 63000 Celje
- 35 Černe mag. Andrej, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 36 Čertalič Lada, Glavni trg 2, 68000 Novo mesto

- 37 Črnigoj Vera, Rozmanova 39, 66000 Koper
- 38 Črnilec Mara, Cesta 26.jul. 34, 64000 Naklo
- 39 Čuk Marta, Vojkova 10, 66210 Sežana
- 40 Daugul Boleslav, OŠ Valentina Vodnika, Adamičeva 16, 61000 Ljubljana
- 41 Debevc Olga, Osnovna šola Postojna, 66230 Postojna
- 42 Dekleva Majda, Urbanistični inštitut, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 43 Dolgan-Petrič Mojca, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 44 Dover Andreja, Srednja naravoslovna šola, 61000 Ljubljana
- 45 Drelovič Ljubica, Bučkovci 26 a, 69243 Bučkovci
- 46 Drešček Zinka, Srednja ekonomska šola Tone Grčar, Vodnikova 10, 63000 Celje
- 47 Erjavec Franc, Srednja šola B. Kidriča, Ljubljanska 17, 63000 Celje
- 48 Fabbro Andreja, XXX. divizije 28, 66320 Portorož
- 49 Fatur Malči, Sp. Idrija 121, 65281 Spodnja Idrija
- 50 Ferjančič Jurij, Sergeja Mašere 13, 65000 Nova Gorica
- 51 Florjančič Jožefa, SKSMS, Smetanova 18, 62000 Maribor
- 52 Florjančič Mirjam, Prvomajska 9, 65000 Nova Gorica
- 53 Fuchs Branko, Dravinjska c. 26, 62319 Poljčane
- 54 Gabrovec Matej, Geografski inštitut Antona Melika, 61000 Ljubljana
- 55 Gams dr Ivan, Ulica Pohorskega bataljona 185, 61000 Ljubljana
- 56 Genorio mag. Rado, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 57 Golob Franc, Osnovna šola Tone Žnidarič, 62250 Ptuj
- 58 Goričar Eva, SKSMS, Smetanova 18, 62000 Maribor
- 59 Gosar mag. Anton, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 60 Gosar dr Lojze, Urbanistični inštitut, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 61 Grampovčan Olga, OŠ I. Cankarja Vrhnika, 61360 Vrhnika
- 62 Grandovec Ivan, Cesta 24, 61312 Videm Dobropolje
- 63 Grešak Darinka, Valentiničeva 35, 63270 Laško
- 64 Grlica Franci, Ljubljanska 26, 61295 Ivančna gorica
- 65 Grobnar-Zalar Dragica, Ljubljanska cesta 58/a, 61230 Domžale
- 66 Gržina Ljudmila, Zavod SRS za šolstvo, Poljanska cesta 28, 61104 Ljubljana
- 67 Habič dr Peter, IZRK ZRC SAZU, Titov trg 2, 66230 Postojna
- 68 Hodnik Vlasta, Trstenjakova 9, 62250 Ptuj
- 69 Horvat Uroš, Pedagoška fakulteta, 62000 Maribor
- 70 Hribernik Zofija, Breznica 58, Žirovnica, 64270 Jesenice
- 71 Hubert Anica, Travniška 28, 62310 Slovenska Bistrica
- 72 Iglič Marjeta, OŠ Ivan Kavčič, 61411 Izlake
- 73 Ivančič Milka, OŠ Podgrad, 66240 Podgrad
- 74 Jagodič Biserka, Škrabčeva 21 a, 61000 Ljubljana
- 75 Jakob Danica, ob Suhi 4, 62390 Ravne na Koroškem
- 76 Jakoš Aleksander, Urbanistični inštitut SRS, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 77 Jamnišek Adica, Trubarjeva 61, 61000 Ljubljana
- 78 Janežič Marija, Silova 25/a, 63320 Titovo Velenje
- 79 Jeler Eva, Celovška 99/c, 61000 Ljubljana
- 80 Jemec Ivan, Gradnikova 19, 65213 Kanal
- 81 Jerkovič Nada, Orožnova 2, 62000 Maribor
- 82 Jeršič Mariia, OŠ nar. her. Maksa Pečarja, Črnuška 9, 61000 Ljubljana

- 83 Jeršič dr Matjaž, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 84 Jezeršek Miha, Hrpelje 13/c, 66240 Kozina
- 85 Jovanič Leposava, OŠ Danila Kumar, Godeževa 11, 61000 Ljubljana
- 86 Jureš Jana, Notranjska 3, 61370 Logatec
- 87 Kalan Anča, Cesta talcev 8, 64220 Škofja Loka
- 88 Kaltenekar Maja, Cesta 1. maja 63, 64000 Kranj
- 89 Kandrič Branko, Srednja živilska šola, 62000 Maribor
- 90 Karažinec Franjo, Kajuhova 11, 62000 Maribor
- 91 Kastelic Ana, Zavod SRS za šolstvo, Poljanska 28, 61104 Ljubljana
- 92 Katnič Nika, Ul, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 93 Keber Štefan, Koroška cesta 10, 62390 Ravne na Koroškem
- 94 Kladnik Drago, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 95 Klasinc Rozalija, Srednja ek. šola, Trg B. Kidriča, 62000 Maribor
- 96 Klemenčič dr Marjan, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 97 Klemenčič dr Vladimir, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 98 Kljun Roza, Ljubljanska 80 a, 61230 Domžale
- 99 Kogej Branka, Srednja šola J. Vege, 65280 Idrija
- 100 Kogoj Andrej, Tovarniška 3č, 65270 Ajdovščina
- 101 Kokole Vera, Urbanistični inštitut, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 102 Kokole dr Vladimir, Zvonarska 7, 61000 Ljubljana
- 103 Kolar Mira, Pregljeva 6, 61000 Ljubljana
- 104 Kolenc-Kolnik Karmen, Milčinskega 13, 63000 Celje
- 105 Kolenik Emil, Trnovlje 169, 63000 Celje
- 106 Koren Mija, Osnovna šola M. Nemec, 61433 Radeče
- 107 Kos Marjana, Šolska cesta 3, 63214 Zreče
- 108 Kosec Martina, v Murglah 93, 61000 Ljubljana
- 109 Košak Marija, Pedagoška akademija, Kardeljeva ploščad 16, 61000 Ljubljana
- 110 Košmrlj Ludvik, Kmetijska zadruha, 66230 Postojna
- 111 Košnik Stane, Srednja šola, Kidričeva 55, 64000 Kranj
- 112 Kovačič Nada, Osnovna šola Pivka, 66257 Pivka
- 113 Kovačič Slava, Ponikva 8 A, 63232 Ponikva
- 114 Kralj Nada, OŠ Šenčur, 64208 Šenčur
- 115 Kranjc dr Andrej, IZRK ZRC SAZU, Titov trg 2, 66230 Postojna
- 116 Kregar Tone, SENŠRM, 61240 Kamnik
- 117 Krivec Verena, Zagorica 7, 61312 Videm Dobropolje
- 118 Križaj Helena, Milje 20, 64208 Šenčur pri Kranju
- 119 Krošin Marija, Aleška cesta 4, 62342 Ruše
- 120 Krušič Marjeta, Prušnikova 14, 63212 Vojnik
- 121 Kulčar Silvija, OŠ Lendava, Kolodvorska 20/a, 69220 Lendava
- 122 Kumer Brigita, Adamičeva 4, 61000 Ljubljana
- 123 Kunaver dr Jurij, Hubadova 16, 61113 Ljubljana
- 124 Kunaver Jelka, Hubadova 16, 61113 Ljubljana
- 125 Lazarev Vojko, Starše 5, 62205 Starše
- 126 Lenarčič Darko, Rutarjeva 2, 64270 Jesenice
- 127 Levč Jože, Krekova 14, 61218 Komenda
- 128 Liberšar Tončka, Reboljeva 5, 61000 Ljubljana
- 129 Likar Lojze, Srednja GNŠ Ajdovščina, Cesta 5. maja, 65270 Ajdovščina

- 130 Lipovec Vlado, OŠ V. Nazor, 65230 Bovec
- 131 Lipovšek Igor, Ljubljanska 105, 61230 Domžale
- 132 Lipušček Radovan, Šolski center usmerjenega izobraževanja, 65220 Tolmin
- 133 Lovrenčak dr Franc, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 134 Luin Biserka, Skupščina občine Logatec, Tržaška 15, 61370 Logatec
- 135 Luževič Marjan, Srednja družboslovna šola, Podlubnik 1/b, 64220 Škofja Loka
- 136 Magdič Marta, Šafarsko 24, 69240 Ljutomer
- 137 Magister Matej, OŠ Adolfa Jakhla Zalog, 61000 Ljubljana
- 138 Mahne Marjetka, SIS, Ljubljanska 5, 66230 Postojna
- 139 Majcen Pavla, Osnovna šola Primož Trubar, 63270 Laško
- 140 Malovrh dr Cene, Aleševčeva 31, 61000 Ljubljana
- 141 Marchisetti Vera, Mestni trg 7, 61000 Ljubljana
- 142 Marčič Tatjana, Bakovniška 26, 61240 Kamnik
- 143 Marič Franc, Zavod SRS za šolstvo, Poljanska 28, 61104 Ljubljana
- 144 Marin Leon, Na Markovec 47, 66000 Koper
- 145 Marin Sonja, Cesta komandirja Staneta 12, 61270 Litija
- 146 Marjetič Cita, Srednja vzgojiteljska šola, Kardeljeva ploščad 16,
61000 Ljubljana
- 147 Markovič Fikreta, Osnovna šola F. Bevka, Pohorskega bataljona 1,
61000 Ljubljana
- 148 Marovt Judita, Cvetke Jerin 5, 63220 Štore
- 149 Matevlijič Darja
- 150 Medak Ljuba, Seča 76, 66320 Portorož
- 151 Meglen Olga, Mali vrh 94, 61293 Šmarje-Sap
- 152 Mehadžič Vida, OŠ Cerknica, 61380 Cerknica
- 153 Mejač Irena, Tunjiška 4, 61240 Kamnik
- 154 Mihevc Bibijana, Grič 10, 61370 Logatec
- 155 Mihevc Pavel, Urbanistični inštitut, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 156 Milavec Maja, Dolenja vas 17, 61380 Cerknica
- 157 Mislej Saša, Srednja tehnična naravoslovna šola, 66230 Postojna
- 158 Moder Olga, Podgrad 21, 62370 Dravograd
- 159 Motik Dragica, SŠDSK, 61000 Ljubljana
- 160 Mulec Zmaga, Log 26, 66230 Postojna
- 161 Natek Marjeta, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 162 Natek Milan, Geografski inštitut Antona Melika, Novi trg 4, 61000 Ljubljana
- 163 Natek mag. Karel, Geografski inštitut Antona Melika, Novi trg 4,
61000 Ljubljana
- 164, Novak Dragica, Pod topoli 79, 61000 Ljubljana
- 165 Ogorelec Breda, Urbanistični inštitut, Jamova 18, 61000 Ljubljana
- 166 Ogrin Darko, A. Vivode 4, 66310 Izola
- 167 Ogrinc Tatjana, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 168 Orožen-Adamič mag. Milan, Geografski inštitut Antona Melika, Novi
trg 4, 61000 Ljubljana
- 169 Oršanič Miloša, Osnovna šola Brežice, 68250 Brežice
- 170 Oršič Tomaž, Osnovna šola F. Bevka, Pohorskega bataljona 1,
61000 Ljubljana
- 171 Osterman Neva, Grabljovičeva 30, 61000 Ljubljana
- 172 Oven Marija, OŠ Milan Šuštaršič, Bratov Kunovar, 61000 Ljubljana

- 173 Pačnik Helena, Titov trg 11, 63210 Slovenske Konjice
- 174 Pak dr Mirko, Pod Vrbami 1, 61000 Ljubljana
- 175 Pak Milena, Pod Vrbami 1, 61000 Ljubljana
- 176 Partljič Milka, Dvoržakova 10, 62000 Maribor
- 177 Pauko Marjana, Srednja ek. šola, Trg B. Kidriča, 62000 Maribor
- 178 Pavčič Mirna, Vlahovičeva 42, 61000 Ljubljana
- 179 Pavlin Andreja, Ulica talcev 3, 68000 Novo mesto
- 180 Pavlin Brane, Izobraževalni center RSNZ, Tacen 48, 61000 Ljubljana
- 181 Pavlin Franc, Osnovna šola, Kidričeva 36, 65000 Nova gorica
- 182 Peček-Čurman Jolanka, Titova 4, 69000 Murska Sobota
- 183 Perko Drago, Geografski inštitut Antona Melika, Novi trg 4, 61000 Ljubljana
- 184 Petek Liljana, Osnovna šola Šmarje pri Jelšah, 63240 Šmarje pri Jelšah
- 185 Petrič Zdravko, Livadna 32, 62000 Maribor
- 186 Pfajfar Janko, Rečiška 13, 64260 Bled
- 187 Pilpaher Martina, Draža vas 35, 63215 Loče pri Polčanah
- 188 Pinter-Zelič Majda, Trnovec 18 b, 63230 Šentjur pri Celju
- 189 Planinc Ivan, OŠ Bratov Mravljanov, 63320 Titovo Velenje
- 190 Plemelj Maja, Geografski inštitut Antona Melika, Novi trg 4, 61000 Ljubljana
- 191 Plut dr Dušan, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 192 Počkaj-Horvat Damjana, Pedagoška fakulteta, 62000 Maribor
- 193 Podjed Valerija, Tunjiška 14, 61240 Kamnik
- 194 Podobnik Tomo, OŠ Janka Premrla Vojka, 66000 Koper
- 195 Pogorevc Marinka, Srednja ek. šola, Trg B. Kidriča 3, 62000 Maribor
- 196 Polajnar Majda, Dolenjska cesta 20, 61000 Ljubljana
- 197 Poljanec Olga, Osnovna šola Veržej, 69241 Veržej
- 198 Poredoš Zoran, OŠ Katja Rupena, Cesta herojev 3, 68000 Novo mesto
- 199 Potočan Franja, Ljube Šercerja 2/12, 61230 Domžale
- 200 Poznič Pavla, OŠ T. Okrogar, Šolska cesta 1, 61410 Zagorje ob Savi
- 201 Požar Manica, SKSMS, Smetanova 18, 62000 Maribor
- 202 Pravdič Irena, Dornava 136, 62252 Dornava
- 203 Prešeren-Holz Zdenka, Zavod SRS za statistiko, Vožgrski pot 12, 61000 Ljubljana
- 204 Primožič Marko, Kardeljev trg 10, 63320 Titovo Velenje
- 205 Puc Matjaž, Zavod SRS VNKD, Plečnikov trg 2, 61000 Ljubljana
- 206 Puppis-Ocepek Nevenka, Srednja prirodoslovnomatematična šola, 66000 Koper
- 207 Racman Marija, Na pobočju 22, 61351 Brezovica
- 208 Radičević Jožica, Runkova 2, 61000 Ljubljana
- 209 Radinja Mara, Srednja naravoslovna šola, 61000 Ljubljana
- 210 Radinja dr Darko, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 211 Radoman Alida, Srednja vzgojiteljska šola, Kardeljeva ploščad 16, 61000 Ljubljana
- 212 Radoman Drago, Srednja vzgojiteljska šola, Kardeljeva ploščad 16, 61000 Ljubljana
- 213 Ravbar mag. Marjan, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 214 Rebec Marija, OŠ Jesenice, 66240 Jesenice
- 215 Renko Anica, Cesta zmage 61, 61410 Zagorje ob Savi
- 216 Resnik Darja, OŠ Milan Šištarič, Bratov Kunovar, 61000 Ljubljana

- 217 Rijavec Katarina, Osnovna šola, Kidričeva 36, 65000 Nova Gorica
- 218 Robar Anton, Polje 4, 62391 Prevalje
- 219 Rode Ksenija, Gradbeno srednja šola B. Kraigherja, Smetanova 33, 62000 Maribor
- 220 Rupnik Bojan, Skupščina občine Logatec, Tržaška 15, 61370 Logatec
- 221 Simčič Jelka, OŠ Valentina Vodnika, Adamičeva 16, 61000 Ljubljana
- 222 Sirc-Ucman Metka, OŠ Anton Aškerc, 63320 Titovo Velenje
- 223 Škerlovnik-Štrancar Nada, Cankarjeva 50, 65000 Nova Gorica
- 224 Skorupan Mirsad, OŠ Prežihov Voranc, Prežihova 8, 61000 Ljubljana
- 225 Slabe Tadej, IZRK ZRC SAZU, Titov trg 2, 66230 Postojna
- 226 Slejko Roman, XXX. divizije 6, 65000 Nova Gorica
- 227 Slekovec Eva, Srednja zdravstvena šola, 66330 Piran
- 228 Štepančič Vojka, Pedagoška akademija, 61000 Ljubljana
- 229 Stopar Marjana, Pod Gonjami 54, 62391 Prevalje
- 230 Stranj dr Pavel, "SLORI" Ul. Gallina 10/2, 34016 Trst-Trieste, Italia
- 231 Sušin Jožica, Kosovelova 7, 68250 Brežice
- 232 Svečnik Janez, Nad Čreto 3, 62351 Kamnica
- 233 Šali Fanika, Češča vas 5, 68000 Novo mesto
- 234 Šifrer dr Milan, Geografski inštitut Anton Melik, Novi trg 4, 61000 Ljubljana
- 235 Šifrer Tatjana, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 236 Šilc-Telič M., OŠ Stari trg, 61386 Stari trg
- 237 Šinigoj Slavka, Kramarjeva 13, 65290 Šempeter pri Gorici
- 238 Šinkovec Hermína, OŠ Frana Albrehta, 61240 Kamnik
- 239 Šoštar Brigita, SKSMŠ, Smetanova 18, 62000 Maribor
- 240 Štajnbaher Srečko, SKSMŠ, Smetanova 18, 62000 Maribor
- 241 Šter Daša, Srednja vas 26, 64208 Šenčur
- 242 Štiglic Stane, Hočevanje trg 1, 68270 Krško
- 243 Štirn Tatjana, Skupščina občine Logatec, Tržaška 15, 61370 Logatec
- 244 Štrukelj Marta, Preška cesta 22, 61215 Medvode
- 245 Šuler Magda, Razgled 21, 66330 Piran
- 246 Šumrada-Šlosar Ljubica, Jenkova 11, 66000 Koper
- 247 Šušmelj Ljudmila
- 248 Šušteršič dr France, IZRK ZRC SAZU, Titov trg 2, 66230 Postojna
- 249 Šviglin-Marijan, Podčetrtek 17 A, 63254 Podčetrtek
- 250 Terbuc Janja, Ulica 25. maja 6, 62250 Ptuj
- 251 Trilar Valentin, Župančičeva 22, 64000 Kranj
- 252 Trojar Milan, Osnovna šola Padlih prvoborcev, 64226 Žiri
- 253 Trošt Jadranka, OŠ Majde Vrhovnik, 61000 Ljubljana
- 254 Turel-Faleskini Alenka, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana
- 255 Turk Janja, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 256 Turk Tanja, Veluščkova 5, 66000 Koper
- 257 Udovič Milena, Splitska 13, 61000 Ljubljana
- 258 Umek Majda, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
- 259 Urbanč Jože, Trdinova 7, 68000 Novo mesto
- 260 Vajdič Marjana, Španskih borcev 7, 61420 Trbovlje
- 261 Varga Jana, OŠ E. Kardelja Slovenske Konjice, 63210 Slovenske Konjice
- 262 Varšek Anton, Delavsko naselje 43, 61360 Vrhnika

- 263 Vaupotič Branko, Vrazova 10, 62000 Maribor
 264 Veber Marjan, J. Puharja 5, 64000 Kranj
 265 Verbič Mira, Ljubljanska 27, 61370 Vrhnika
 266 Vertot Nelka, Zavod SRS za statistiko, 61000 Ljubljana
 267 Vevar Nevenka, OŠ Heroja Grajzerja, 64290 Tržič
 268 Vidovič Zlata, Srednja šola za oblikovanje in fotografijo, Gosposka 18, 61000 Ljubljana
 269 Virant Vladimir, Ulica 14. divizije 56, 63250 Rogaška Slatina
 270 Vitez Danica, Štantetova 13, 63320 Titovo Velenje
 271 Vizjak Stane, Ronkova 10, 63000 Celje
 272 Vladič Ljuba, OŠ Rakek, Partizanska 33, 61381 Rakek
 273 Vodnik Cvetka, Volčičeva 19, 68000 Novo mesto
 274 Vojvoda dr Metod, Pedagoška akademija, Kardeljeva ploščad 16, 61000 Ljubljana
 275 Vrbnjak Boris, Živilska šola, Vodovodna 28, 62000 Maribor
 276 Vrišer dr Igor, FF, Aškerčeva 12, 61000 Ljubljana
 277 Vujisič Justina, Veljka Vlahovića 75, 62000 Maribor
 278 Zabrič Željka, Kolenčeva 4, 61240 Kamnik
 279 Zakšek Janez, OŠ Kostanjevica, 68311 Kostanjevica ob Krki
 280 Zevnik Marko, Dravinska 1, 63214 Zreče
 281 Zor Vid, Srednja naravoslovna šola, 61000 Ljubljana
 282 Zorko Srečko, Klinetova 6, 62000 Maribor
 283 Zupanc Tilčka, Osnovna šola Ivan Farčnik, 63305 Vransko
 284 Zupančič Milena, Ulica talcev 48, 61410 Zagorje
 285 Žagar Branka, OŠ Bratov Mravljakov, 63320 Titovo Velenje
 286 Žemla Ivanka, OŠ France Prešeren, 64000 Kranj
 287 Ženko Metka, Žolgarjeva 4, 62000 Maribor
 288 Žumer Jože, Prekomorske brigade 369, 66000 Koper

Odsotni (s plačano kotizacijo)

1. Banovec Anica, OŠ Prežihov Voranc, Prežihova 8, 61000 Ljubljana
2. Batič Ariana, Džakovičeva 53, 61000 Ljubljana
3. Černigoj Jelka, Osnovna šola Pivka, 66257 Pivka
4. Gorjup Nada, Gradnikove brig. 27, 65000 Nova Gorica
5. Ognjanovič Divna, Osnovna šola Edvarda Kardelja, Polje 358, 61104 Ljubljana
6. Požeš-Bohinec Mirjam, Klanec 4, 66310 Izola
7. Primorac Marija, OŠ Janko Padežnik, 62000 Maribor
8. Sajko Ivan, Kobilje 32/a, 69223 Dobrovnik
9. Špes mag. Metka, IGU, Trg francoske revolucije 7, 61000 Ljubljana

UDK 911.2:371.3(497.12"Planinsko polje") = 863

Kovačič N.

66257 Pivka, YU, Osnovna šola Bratov Vodopivec

EKSKURZIJA V PLANINSKO JAMO IN NA PLANINSKO POLJE

Predstavljena je ekskurzija v Planinsko jamo, njena organizacija, priprava, izvedba in zaključek. Priložena je priprava in naloge za domače in terensko delo.

UDK 911.2:371.3(497.12"Rakov Škocjan") = 863

Mulec Z.

66230 Postojna, YU, Log 26

RAKOV ŠKOCJAN

Predstavljena je ekskurzija v Rakov Škocjan. Prikazana je priprava in program terenskega dela.

UDK 911:371.3 = 863

Mislej Z.

67000 Postojna, YU, Srednja tehniška in naravoslovna šola, Cesta v Staro vas 2

NARAVOSLOVNE DEJAVNOSTI

Prikazan je naravoslovni dan z ugotavljanjem naravnogeografskih značilnosti kraške pokrajine. Predstavljena je izvedba naravoslovnega dne. Priložene so naloge za terensko delo.

UDK 910:577.4 = 863

Plut D.

61000 Ljubljana, YU, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, Aškerčeva 12

ALI JE GEOGRAFIJA SPOSOBNA ODGOVORITI NA "IMPERIALIZEM" EKOLOGIJE?

Avtor prikazuje dileme, pred katerimi je geografija zaradi neopredeljenega predmeta proučevanja in pomanjkanja lastne metodologije. Ekologija je našla ustrezne poti za reševanje problemov okolja in s tem marsikaj odvzela geografiji.

UDC 911.2:371.3(497.12 "Rakov Škocjan")=20

Mulec Z.

66230 Postojna, YU, Log 26

RAKOV ŠKOCJAN

The excursion to Rakov Škocjan is presented. Preparation and programme of the field work are being demonstrated.

UDC 910:577.4=20

Plut D.

61000 Ljubljana, YU, Filozofska fakulteta, Oddelek za geografijo, Aškerčeva 12

IS GEOGRAPHY ABLE TO ANSWER THE QUESTION ON "ECOLOGY IMPERIALISM"?

The author shows the dilemmas of the geography sciener due to nondefined object of research and lack of its own methodology. Ecology has found the appropriate way to solve the problems of environment and thus taken a lot from geography.

UDC 911.2:371.3(497.12 "Planinsko polje")= 20

Kovačič N.

66257 Pivka, YU, Osnovna šola Bratov Vodopivec

EXCURSION TO PLANINSKA JAMA AND PLANINSKO POLJE

The article deals with the excursion to Planinska jama, its organization, preparation, execution and conclusion. Enclosed are the preparation and objectives for home and field work.

UDC 911:371.3=20

Mislej S.

67000 Postojna, YU, Srednja tehniška in naravoslovna šola, Cesta v Staro vas 2

NATURAL-SCIENTIFIC ACTIVITIES

Natural-scientific day is being shown with defining naturally-geographic features of carst region. The execution of such a day is presented and the objectives for home and field work are enclosed.

